

Creating Care

Raport transnațional

**Medii sigure pentru copiii
care au nevoie de asistență
maternală**

PROJECT NUMBER: KA220-ADU-CCFCCA61

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

1. Introducere

2. Concepte și abordări la nivel național: Austria (AT), Republica Cehă (CZ), Franța (FR), Grecia (GR), Italia (IT), Portugalia (PT), România (RO)

2.1 Definiții comune

2.2 Particularități naționale și date statistice

2.3 Organizații implicate în recrutare

2.4 Protocoale de recrutare a familiilor de plasament

2.5 Etapele individuale pentru a deveni o familie de plasament

2.6 Criterii de recrutare și evaluarea acestora

2.7 Sprijinirea familiilor de plasament, monitorizare și comunicare

2.8 În ce mod se ține cont de opiniile copiilor?

2.9 Îngrijirea familială: Exemple de bune practici pentru minorii neînsoțiți

3. Concluzii comparative

4. Perspective: Îngrijirea neinstituțională a minorilor neînsoțiți

5. Appendix

5.1 Note privind legislația din țările partenere

5.2 Referințe și surse selectate

1. Introducere

Dintr-o varietate largă de motive, este posibil ca părinții să nu poată sau să poată doar parțial să aibă grijă de copilul (copiii) lor într-un mod adecvat. Cu toate acestea, serviciile de ajutor și sprijin disponibile pentru aceste familii sunt adesea insuficiente pentru a îmbunătăți condițiile din cadrul familiei, astfel încât, în multe cazuri, trebuie să se ia în considerare plasarea copilului în centre de plasament. În întreaga UE, există un obiectiv comun de dezinstituționalizare treptată a plasamentului copiilor și adolescenților minori care au nevoie de protecție. Familiile de plasament oferă o alternativă importantă la plasamentul într-o structură pedagogică socială, chiar dacă fiecare țară în parte se află încă la distanțe diferite de această realizare. Scopul acestei cercetări este de a oferi o scurtă prezentare comparativă a situațiilor specifice, a condițiilor prealabile pentru familiile de plasament și a instituțiilor implicate în țările partenere în proiect.

Situația devine mai complexă atunci când asociem problema minorilor neînsoțiți (refugiați) cu cea a părinților adoptivi. Nu toate statele membre ale UE dețin suficiente date sau studii relevante pe această temă. În plus, situația actuală s-a schimbat dramatic în ultimele luni din cauza războiului din Ucraina, și nici nu există încă date și cifre fiabile privind minorii neînsoțiți.

Conform celor prezentate de REM (Rețeaua europeană de migrație) în ianuarie 2022 (adică înainte de războiul din Ucraina), prezența copiilor migranți în UE a scăzut în ultimii ani. Cu toate acestea, numărul copiilor migranți, inclusiv al minorilor neînsoțiți, înregistrați în UE a rămas ridicat.¹ Conform Eurostat 2021, statele membre ale UE și Norvegia au primit aproximativ 13 550 de cereri de azil din partea minorilor neînsoțiți.² Datele privind numărul de minori neînsoțiți care nu solicită azil nu sunt colectate în mod sistematic în întreaga UE. Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că această constatare nu include încă mișcările masive de migrație din Ucraina de la începutul războiului, la sfârșitul lunii februarie a acestui an, astfel încât cifrele actuale au crescut în mod izbitor: Potrivit www.unhcr.org, din cei 4,8 milioane de refugiați ucraineni individuali înregistrați în Europa, 3,2 milioane s-au înregistrat pentru protecție temporară sau pentru sisteme naționale de protecție similare. Se știe că printre acești refugiați se află și copii și adolescenți neînsoțiți, dar nu sunt încă disponibile cifre exacte.

¹ European Migration Network (2021): Children in Migration. EMN report on the state of progress in 2020 of the European Commission communication on the protection of children immigration from 2017", Jan. 2022, p.5. (Acest raport al EMN cartografiază progresele înregistrate de statele membre ale UE și de Norvegia în 2020 în ceea ce privește punerea în aplicare a acțiunilor recomandate stabilite în comunicarea din 2017 privind protecția copiilor din migrație, a se vedea Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu: Protecția copiilor în contextul migrației, COM 2017). Sursa online https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/20170412_communication_on_the_protection_of_children_in_migration_en.pdf.

² Eurostat 2021, Asylum applicants considered to be unaccompanied minors by citizenship, age and sex – annual data (rounded). Online source: https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_asyunaa&lang=en.

În orice caz, această situație ne face să conștientizăm cât de repede se pot schimba condițiile globale, ceea ce necesită noi analize și abordări practice.

Minorii refugiați neînsoțiți (URM) reprezintă un grup deosebit de vulnerabil. Rețeaua europeană de migrație (EMN) distinge trei grupuri de copii migranți:

- **Minor însoțit:** Un minor care este însoțit și luat efectiv în grija unui adult responsabil pentru el prin lege sau prin practica statului membru în cauză. Familii cu copii: Minorii care sunt însoțiți de unul sau ambii părinți sau de îngrijitorul lor principal legal sau obișnuit.
- **Copilul separat:** Un copil cu vârsta sub 18 ani care se află în afara țării de origine și este separat de ambii părinți sau de îngrijitorul principal legal/principal anterior. Aceștia pot include copii însoțiți de alți membri adulți ai familiei
- **Minor neînsoțit:** minorul care sosește pe teritoriul unui stat membru al UE neînsoțit de adultul care răspunde de el în conformitate cu legislația sau practica statului membru al UE în cauză și atât timp cât nu este luat efectiv în grija unei astfel de persoane; sau care este lăsat neînsoțit după ce a intrat pe teritoriul statului membru al UE.³

Deși există opinii care susțin că URM sunt acum cel mai protejat grup de refugiați, cu un lobby mare și influent⁴, totuși, la o a doua vedere, situația din unele țări membre pare diferită. O întrebare parlamentară adresată de NEOS (partidul liberal) din Austria, de exemplu, a dezvăluit faptul alarmant că 764 din 1467 URM ("orfani refugiați") au dispărut în 2020, adică 52%. (Numărul celor declarați ca fiind majori - 265 - a fost deja dedus aici). Așadar, autoritățile nu știu unde se află. În unele cazuri, acest lucru se poate explica prin faptul că unii au "intrat în clandestinitate" din cauza circumstanțelor restrictive, au dispărut din adăposturile municipale și au evitat controlul autorităților. Cu toate acestea, în multe cazuri, trebuie suspectate alte cauze, cum ar fi răpirea, abuzul și exploatarea copiilor etc. Situația este similară în alte țări ale UE.

Pentru a proteja copiii refugiați de aceste riscuri, Comunicarea UE din 2017 recomandă ca statele membre să își concentreze eforturile pe consolidarea autorităților și instituțiilor de tutelă pentru a asigura numirea rapidă a tutorilor pentru toți minorii neînsoțiți. În continuare, comunicarea precizează că tutorii pot contribui la prevenirea dispariției minorilor sau a riscului ca aceștia să devină victime ale traficului de persoane și joacă un rol esențial în asigurarea accesului la drepturi și în protejarea intereselor tuturor minorilor neînsoțiți, inclusiv a celor care nu solicită azil.⁵

În plus, Comunicarea UE din 2017 a solicitat statelor membre să se asigure că există o serie de opțiuni alternative (neinstituționale) de îngrijire pentru copiii neînsoțiți. Aceasta a remarcat că, deși plasamentele în familie/în plasament familial pentru copiii neînsoțiți s-au extins în ultimii ani și s-au dovedit a fi reușite și avantajoase din punct de vedere al costurilor, acestea sunt încă puțin utilizate.

Graficele din paginile următoare prezintă câteva date statistice la nivelul UE privind solicitanții de azil minori, dintre care cel puțin 13,9 % sunt minori neînsoțiți. Cu toate acestea, după cum s-a menționat, nu există sau nu sunt disponibile date statistice fiabile cu privire la URM care nu au solicitat azil.

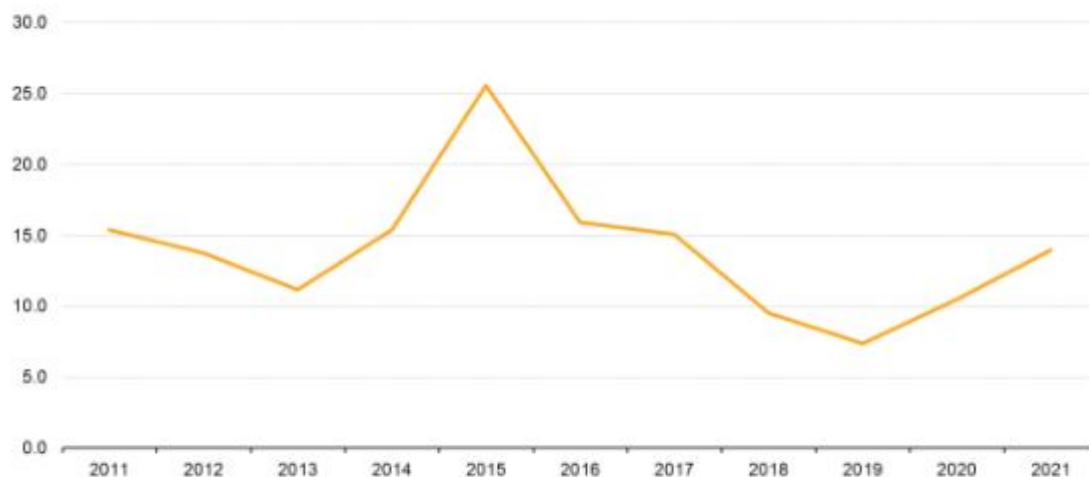
³ https://ec.europa.eu/home-affairs/pages/glossary/unaccompanied-minor_en.

⁴ Studie von Asylkoordination Österreich zur kinderrechtlichen Situation *begleiteter* Kinderflüchtlinge und ihrer Familien: www.asyl.at/de/themen/kinderfluechtlinge/studiezursituationbegleiteterkinderfluechtlinge/

⁵ EMN (2021), p. 7.

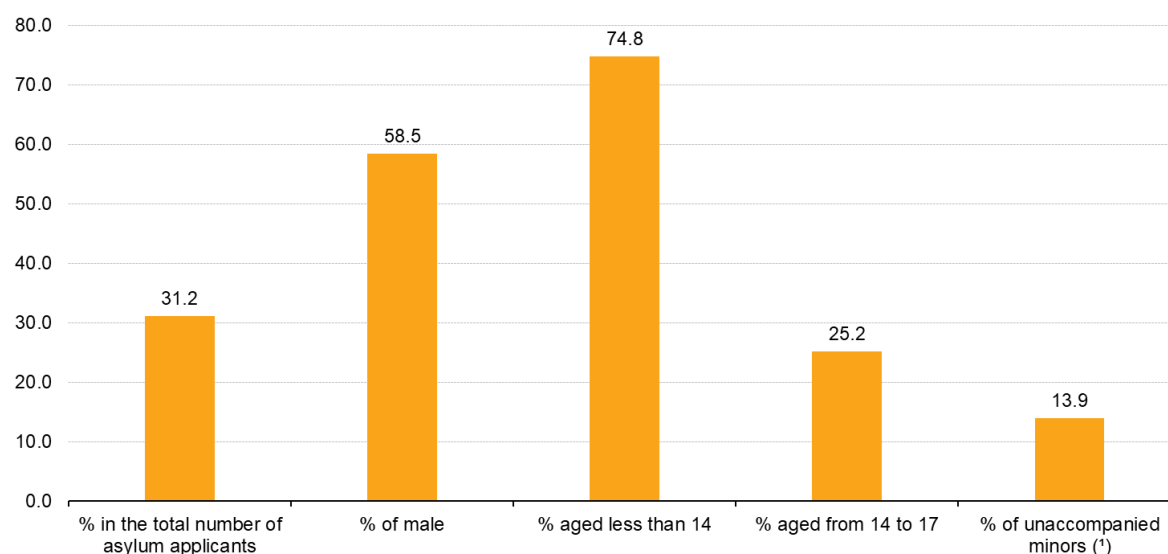
Share of unaccompanied minors in the total number of first-time applicant children in the EU, 2011-2021 (%)

Note: EU totals are calculated based on available Member States:
2011: missing data for Croatia, Hungary, Austria and Finland.
2012: missing data for Croatia, Hungary and Austria.
2013: missing data for Austria.
Source: Eurostat (online data codes: migr_asyunaa, migr_asyappctza)

eurostat

Main characteristics of the first-time asylum applicants aged less than 18 in 2021, EU (%)

(*) The share was calculated using 2020 data on unaccompanied minors for Lithuania and Portugal.
Source: Eurostat (online data codes: migr_asyappctza, migr_asyunaa)

eurostat

First-time applicants aged less than 18 years old in the EU and in the Member States, 2011-2021

(number)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Total 2011-2021
EU	59 080	71 290	94 240	137 870	360 055	377 195	193 670	176 155	192 240	129 670	166 760	1 958 230
Belgium	7 640	4 950	3 210	4 100	12 120	4 970	4 710	5 860	7 180	4 575	7 240	66 555
Bulgaria	135	255	2 195	3 305	5 470	6 530	1 140	830	710	1 105	3 700	25 375
Czechia	95	120	110	210	250	240	235	245	260	100	170	2 035
Denmark	1 125	1 600	2 075	3 005	6 300	2 395	1 165	1 100	995	425	725	20 910
Germany	16 630	24 385	38 790	54 990	137 480	261 375	89 200	78 295	71 420	55 335	73 280	901 180
Estonia	5	10	10	15	70	60	75	20	35	10	20	330
Ireland	385	275	260	260	385	580	840	860	1 090	355	665	5 955
Greece	555	515	1 015	1 300	2 420	19 635	19 670	21 575	25 165	10 665	7 035	109 550
Spain	440	435	520	1 140	3 720	3 710	7 730	11 040	21 715	15 490	9 185	75 125
France	12 165	13 420	14 870	13 940	13 590	15 240	20 960	24 525	32 440	19 550	25 765	206 465
Croatia	:	:	135	15	20	460	165	220	505	745	1 245	3 510
Italy	3 135	2 030	2 185	4 340	7 175	11 080	15 505	8 535	4 300	2 685	5 925	66 895
Cyprus	125	205	265	350	510	675	685	1 085	1 160	580	1 080	6 720
Latvia	50	25	25	55	85	120	135	40	40	30	175	780
Lithuania	70	70	30	95	60	160	180	120	305	90	925	2 105
Luxembourg	760	770	230	315	725	805	610	580	760	500	520	6 575
Hungary	:	:	1 375	11 670	45 315	8 455	1 590	345	240	45	25	69 060
Malta	170	240	545	305	375	420	440	445	495	175	160	3 770
Netherlands	3 560	2 835	2 795	4 680	10 205	5 875	3 850	4 845	5 200	2 950	5 995	52 790
Austria	:	:	:	8 085	31 655	17 370	11 630	6 390	5 905	5 580	11 460	98 075
Poland	1 955	3 550	6 975	2 145	4 780	4 810	1 385	1 055	1 200	455	1 955	30 265
Portugal	55	55	145	75	145	140	250	300	320	135	330	1 950
Romania	100	235	375	375	295	525	1 575	520	515	1 565	2 655	8 735
Slovenia	90	85	60	115	80	420	515	790	815	775	1 905	5 650
Slovakia	50	75	60	50	90	30	35	45	40	15	35	525
Finland	:	780	720	810	7 590	1 710	1 325	910	870	430	475	15 620
Sweden	9 785	14 370	15 265	22 125	69 155	9 400	8 075	5 580	8 555	5 300	4 115	171 725
Iceland	:	:	:	:	:	270	175	170	215	155	280	1 265
Liechtenstein	:	:	:	:	:	15	50	25	10	5	20	125
Norway	2 235	2 360	2 660	2 365	10 300	1 230	1 070	790	600	355	450	24 415
Switzerland	5 060	6 955	5 125	6 490	11 155	8 940	6 610	5 775	5 885	4 635	6 090	72 720

: data not available

Note: EU totals are calculated based on available Member States:

2011: missing data for Croatia, Hungary, Austria and Finland.

2012: missing data for Croatia, Hungary and Austria.

2013: missing data for Austria.

Source: Eurostat (online data code: migr_asyappctza)

 eurostat

Sursa tabelor de mai sus: Statistici explicate (<https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/>) -
 04/05/2022

Notă: Toate linkurile către sursele online din acest raport transnațional au fost verificate ultima dată în iunie 2022.

2. Concepte și abordări la nivel național: Austria (AT), Republica Cehă (CZ), Franța (FR), Grecia (GR), Italia (IT), Portugalia (PT), România (RO)

2.1. Definiții comune

Definițiile generale ale sistemului de plasament din țările partenere sunt similare și, în ceea ce privește minorii neînsoțiți, parțial în concordanță cu conceptele Uniunii Europene și ale instituțiilor sale relevante (de exemplu, REM), explicate în introducere. Înțelegerea generală a conceptului de plasament familial înseamnă - spre deosebire de adopție - luarea unui copil în îngrijire permanentă, dar temporară, de către părinți adoptivi/familie de plasament pentru o perioadă de timp determinată sau nedeterminată. **Părinții adoptivi** pot fi persoane selectate (atât cupluri căsătorite, cât și familii și, în anumite condiții, persoane singure), care îndeplinesc criteriile personale și socio-economice obligatorii din țările respective. În cele mai multe cazuri, îngrijirea în regim de plasament se referă la copiii care provin din situații sociale dificile și care nu pot fi îngrijiți în propria familie. Contactul cu familia de origine este menținut pe cât posibil. Conform unei definiții oficiale a UNICEF (2022), sistemul de plasament înseamnă "situațiile în care copiii sunt plasați de către o autoritate competentă în scopul unei îngrijiri alternative în mediul domestic al unei familii, alta decât propria familie, care a fost selectată, calificată, aprobată și supravegheată pentru a oferi o astfel de îngrijire".

În țările partenere se face o distincție între **măsurile de asistență urgentă pe termen scurt** și cele de **plasament pe termen lung**. În plus, plasamentul poate fi acordat la cererea și cu consimțământul părinților naturali sau al tutorelui legal, dar poate fi, de asemenea, dispus de către instanță.

Copiii neînsoțiți sau minorii neînsoțiți (refugiați) (URM) reprezintă un grup eterogen de minori străini în țările de primire din UE. Conform unei definiții a UNHCR (2004), aceștia sunt "copii care sunt separați de ambii părinți și de alți membri ai familiei și care nu sunt îngrijiți de niciun adult care are responsabilitatea legală sau obișnuită de a avea grijă de ei". Situația lor socială și juridică rămâne complexă și adesea precară în țările gazdă.

2.2 Particularități naționale și date statistice

Conceptele, procedurile și evoluțiile naționale ale sistemului de plasament din țările partenere în cadrul proiectului prezintă asemănări în multe privințe, dar diferă și în unele detalii.

AT: În Austria, se subliniază faptul că obiectivul principal al îngrijirii în afara familiei este reîntoarcerea copilului în familia sa de origine imediat ce situația părinților se poate îmbunătăți. Prin urmare, părinții adoptivi ar trebui să fie pregătiți să fie nevoiți să se despartă din nou de copil. Cu toate acestea, dacă este în interesul superior al copilului, dacă s-a stabilit o relație părinte-copil sau dacă întoarcerea în

familia de origine nu mai este posibilă, părinții adoptivi pot solicita, de asemenea, custodia deplină sau pot solicita adopția.

Custodia **minorilor neînsoțiți** solicitanți de azil și a celor care nu solicită azil urmează reguli specifice: În cazul în care un minor ai cărui părinți sunt necunoscuți este găsit pe teritoriul federal, agenția de protecție a copilului și a tineretului își asumă custodia (articolul 207 ABGB). După cum a clarificat Curtea Supremă austriacă în decizia sa din 19 octombrie 2005, acest principiu se aplică tuturor minorilor, indiferent de vârsta acestora și fără a face distincție între cetățenii austrieci și străini. Dar adolescenții cu vârste cuprinse între 14 și 18 ani care vin în Austria fără părinți sau fără alți tutori, sunt în prezent în mare parte pe cont propriu. De regulă, aceștia nu sunt însoțiți în timpul interogatoriului cu poliția, al deciziei de a solicita sau nu azil, al examinărilor medicale și al oricăror alte examinări, inclusiv al stabilirii vârstei. Sunt garantate doar cazarea lor într-un adăpost de bază și reprezentarea lor juridică în cadrul procedurii de azil. Serviciul de asistență socială pentru copii și tineri nu devine activ decât după ce tinerii sunt admiși în procedura de azil. Acest lucru poate dura câteva săptămâni sau luni.⁶ În Austria, minorii neînsoțiți devin capabili de obligații contractuale atunci când împlinesc vârsta majoratului (18 ani) și nu mai au dreptul la custodie. În plus, ei trebuie să se mute din centrele de îngrijire specială pentru minorii neînsoțiți.

Datele statistice arată: Peste 12.500 de copii și adolescenți din Austria nu locuiau cu părinții lor biologici în decembrie 2021. Aproximativ 5.000 dintre ei trăiesc în familii de plasament, în timp ce restul sunt plasați în comunități rezidențiale, sate pentru copii, cămine sau centre de criză gestionate de serviciile de protecție a copilului și a tinerilor. (Sursa: Wiener Zeitung, 4 decembrie 2021) În ceea ce privește diferitele grupe de vârstă, plasamentul în centre de plasament predomină în rândul celor mai mici până la vârsta de 6 ani, dar plasamentul în centre rezidențiale predomină începând cu vârsta de 6 ani.

Prezentare generală 2020: Copii și adolescenți aflați în îngrijire integrală în instituții social-pedagogice și cu îngrijitori (Sursa: Statistik Austria, Kinder- und Jugendhilfestatistik 2020)

Număr		Procent %		
Total	Case rezidențiale	Îngrijire în plasament	Case rezidențiale	Îngrijire în plasament
12678	7762	5061	60,5	39,5

În **2022, 2 940 de minori neînsoțiți** au solicitat azil în Austria până la sfârșitul lunii mai. Extrapolat pentru întregul an, se așteaptă ca numărul de cereri să crească pentru al patrulea an consecutiv la aproximativ **7.060**. (Sursa: de.statista.com)

CZ: Ca și alte țări partenere, Republica Cehă acordă prioritate posibilității de a plasa copilul în *familii de plasament* în locul opțiunii de îngrijire rezidențială (instituțională) ori de câte ori este posibil. A fost aprobat un act juridic (nr. 363/2021) care permite plasamentul unui copil cu vârsta sub 3 ani în îngrijire rezidențială numai până la 12/2023. În conformitate cu această intenție, este creată o rețea largă de organizații de sprijin pentru a ajuta în mod activ familiile care au optat pentru plasament familial. **Datele statistice** naționale sunt raportate după cum urmează:

⁶ UNHCR Österreich 2019: Empfehlungen zur Obsorgesituation von unbegleiteten Kindern und Jugendlichen in Österreich. www.unhcr.org/dach/wp-content/uploads/sites/27/2020/10/Infofolder_Obsorge.pdf

Îngrijire de tip plasament x Îngrijire rezidențială						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Îngrijire în plasament (nou-veniți în acel an)	10922 (1892)	11362 (1935)	11643 (1767)	11931 (1722)	12094 (1564)	12351 (1656)
Plasament temporar	692	730	671	703	616	665
Îngrijire de tip rezidențial	6593	6677	6527	6799	6436	6173

FR: În Franța, a deveni asistent familial (părinte adoptiv) este o activitate strict reglementată. Pentru a obține aprobarea, asistentul familial trebuie să îndeplinească anumite condiții prealabile (explicate mai jos, în capitolul 6). Acesta este un angajat al departamentului sau al unei asociații de îngrijire a copiilor și este plătit de departament în funcție de numărul de copii îngrijiți și de durata prezenței acestora. În general, părinții își păstrează autoritatea părintească, iar asistentul familial trebuie să le ceară autorizații privind viața copilului (vacanțe, consultații medicale, ieșiri în oraș...).

Date statistice: Potrivit misiunii URM a Ministerului Justiției, au existat 9.501 minori încredințați consiliilor departamentale prin decizie a autorităților judiciare în 2020, față de 16.760 în 2019, ceea ce reprezintă o scădere de 43%. Dintre acești URM, foarte puțini cer protecție prin azil. În 2019, doar 755 URM au fost solicitanți de azil.⁷

GR: După cum se menționează în Codul civil în Grecia, în cadrul plasamentului familial "relația juridică dintre minor și familia sa naturală sau tutorele său și, în special, competențele de îngrijire parentală sau de tutelă rămân neschimbate, cu excepția cazului în care legea prevede altfel." Scopul este reîntoarcerea copilului la familia sa biologică, dacă acest lucru este în beneficiul copilului.

Plasamentul familial poate fi clasificat în funcție de următoarele: Modalitatea de constituire (contract între părinții adoptivi și părinții biologici sau tutorele, hotărâre judecătorească sau dispoziție a procurorului); Statutul părintelui adoptiv (rudă sau profesionist ...) Durata (pe termen lung sau scurt); Tipul de nevoie a copilului pe care o are în vedere (de urgență, zilnică, plasament de ospitalitate, plasament de ajutor ...); Aplicabilitatea în contextul dreptului penal (ca măsură corectivă, măsură terapeutică, prin ordin al procurorului pe baza recomandării consilierului de probațiune pentru minori ...)

Date statistice: Conform celor mai recente date din 10/2021 referitoare la plasament și adopție încărcate în sistemul informatic www.anynet.gr, în prezent există 1 505 minori care trăiesc în adăposturi, dintre care 589 sunt eligibili pentru plasament. Au fost finalizate 447 de plasamente în centre de plasament familial (până la 7/2020) și au fost depuse 274 de cereri de plasament familial (până la 4/1/22).

IT: În Italia, plasamentele în afara familiei sunt reglementate de Legea 184/1983, cu modificările ulterioare. Există trei tipuri principale de plasamente pentru copiii care au **nevoie de îngrijire**

⁷ Sursa: [Mineurs non accompagnés : éclairage statistique \(forumrefugies.org\)](http://mineurs-non-accompagnés-éclairage-statistique-forumrefugies.org)

temporară în afara familiei: centrele de plasament pentru copii (servicii rezidențiale de mici dimensiuni cu îngrijitori profesioniști, în principal asistenți sociali și pedagogi sociali); **familii de plasament neprofesioniste** (familii sau persoane singure care îngrijesc un copil la domiciliul lor, fără plată directă din partea sistemului de asistență socială, dar cu un anumit sprijin financiar); și **familii de plasament profesioniste** (familii cu unul sau ambii părinți plătiți ca îngrijitori profesioniști, de obicei angajați de o organizație de voluntariat). În general, principalele caracteristici ale sistemului de plasament sunt: caracterul temporar; menținerea relațiilor cu familia de origine; anticiparea întoarcerii minorului în familia de origine. Spre deosebire de adopția legală, care este un angajament pe viață, plasamentul familial este pentru **o perioadă limitată** de până la **24 de luni**, cu **posibilitatea unei prelungiri de 24 de luni** la ordinul unui judecător; și, în mod ideal, contactul cu familia de origine a copilului este menținut pe tot parcursul acestuia. În plus, legea stipulează că, până la 31 decembrie 2006, niciun minor nu poate fi plasat într-o instituție, fiind preferat plasamentul familial sau, ca opțiune secundară, plasamentul într-o comunitate de tip familial.

Minorii neînsoțiți se confruntă cu riscuri speciale: Acești copii - neavând mijloace de subzistență - sunt aproape inevitabil împinși în brațele organizațiilor, ale infractorilor activi în traficul de persoane sau în alte forme de exploatare.

Date statistic: În 2019, 708 copii au intrat în centrele de plasament preadoptive din Italia. Între 2010 și 2019, cel mai mare număr de minori în faza de pre-adopție a fost înregistrat. În 2013, 1.126 de copii au fost repartizați potențialelor lor viitoare familii. În 2019, 1.239 de copii au fost declarați adoptabili de către Tribunalul italian pentru minori.

PT: În conformitate cu Securitatea Socială portugheză (2021), plasamentul familial are o largă responsabilitate pentru dezvoltarea copiilor și tinerilor în cauză. Acesta este văzut ca o măsură de protecție care constă în plasamentul copilului sau al tânărului la o familie sau la o persoană, calificată în acest scop, pentru a oferi copiilor sau tinerilor integrarea într-un mediu familial stabil care să le garanteze îngrijirea adecvată nevoilor și bunăstării lor, precum și educația și afecțiunea necesare pentru dezvoltarea lor integrală. Scopul este de a oferi copilului sau tânărului: condiții pentru satisfacerea adecvată a nevoilor fizice, psihologice, emoționale și sociale; stabilirea unor legături afective, sigure și stabile, dobândirea de competențe pentru dezvoltarea lor personală, socială, educațională și profesională; condiții care să contribuie la construirea identității copilului sau tânărului și la integrarea acestuia; promovarea dobândirii sau consolidării competențelor părinților și/sau ale titularilor responsabilităților parentale, astfel încât aceștia să le poată exercita în mod corespunzător în interesul copilului sau tânărului. Aplicarea măsurii de plasament familial este favorizată în detrimentul îngrijirii în regim rezidențial, în special pentru copiii cu vârsta de până la șase ani (Legea 147/99, actualizată prin Legea 26/2018).

Date statistic: Analizând numărul de copii din centrele de plasament din ultimii ani, putem observa o scădere de 70% între 2009 și 2018 (ISS, 2019). Unii autori definesc această fază ca fiind o fază de "regres" a evoluției sistemului de plasament familial, ca o consecință a lipsei campaniilor de conștientizare, a sprijinului tehnic și a formării inițiale pentru candidații la îngrijire și familiile de plasament (Delgado, 2013; Magalhães & Batista, 2021). În 2017, din cei 7.553 de copii aflați în plasament, doar 246 erau în familii de plasament. În plus, trebuie remarcat faptul că doar 18 dintre cei 885 de copii cu vârsta sub 6 ani se aflau în familii de plasament, ceea ce reprezintă doar 2% din acest grup de vârstă. În ciuda unei reduceri de aproape 25% a numărului total de copii cu măsuri de protecție, instituționalizarea a crescut de la 91% la 97%, în comparație cu plasamentul familial care a trecut de la 9% la 3%. Cifrele din 2020 arată că un total de 6706 copii și tineri au fost plasați într-un

anumit tip de măsură de protecție. Din acest total, 5787 au fost plasați în îngrijire rezidențială și doar 202 au fost plasați în centre de plasament familial (care constau într-o creștere de 6% față de 2019) (Institutul de Securitate Socială, 2018; 2020).

RO: În România, familia de plasament este o familie certificată de autoritățile competente și dispusă să ofere protecție copilului pentru o anumită perioadă de timp. Plasamentul copilului este o măsură de protecție specială, de care pot dispune: o persoană sau o familie (cu prioritate familia extinsă), un asistent maternal (plasament familial) sau un serviciu rezidențial. Familia de plasament poate face parte din familia extinsă a copilului. Îngrijitorul familial profesionist (asistent maternal) este o persoană atestată, care asigură, prin activitatea sa la domiciliu sau în casă, îngrijirea și educația necesare pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor aflați în plasament. În general, protecția specială a copilului este un concept național definit ca fiind totalitatea prestațiilor de asistență socială și a serviciilor sociale, precum și a programelor, măsurilor și acțiunilor care vizează îngrijirea și dezvoltarea copiilor care sunt privați de îngrijirea părinților sau care nu pot fi plasați în grija acestora în vederea protejării intereselor lor.

Date statistic: În România, numărul copiilor plasați în centre de plasament a scăzut în ultimii ani, după cum arată o imagine de ansamblu între 2017 și 2019.

2017	2018	2019
18,197	17,096	15,572

Cu toate acestea, o mare parte din copiii aflați în situație de risc sunt plasați în familii de plasament și doar un număr mai mic în centre de plasament instituțional/rezidențial.

	Cifrele din 09/2021
Copii în plasament familial	32.700 (din care 17.177 la asistenței maternale și 11.267 la familia extinsă)
Copii în instituții rezidențiale	13.097

2.3. Organizațiile implicate în procesul de recrutare

AT: Agenția pentru bunăstarea copiilor și a tinerilor (**Child and Youth Welfare Agency**) din Austria este responsabilă pentru problemele legate de bunăstarea și tutela copiilor; partenerii de referință sunt autoritățile locale din statele federale. Sarcinile acestor autorități sunt multiple. În ceea ce privește plasamentul familial, acestea includ: Selecție, pregătire și asistență - Plasamentul unui copil cu vârsta sub 16 ani în plasament familial este pregătit în mod corespunzător, în funcție de importanța acestuia pentru dezvoltarea minorului. Pe lângă selecția responsabilă a familiei de plasament și medierea contactului cu copilul în plasament, serviciile de protecție a tinerilor au sarcina de a oferi părinților adoptivi (familiei de plasament) formare și educație continuă și asistență de consiliere atât acestora, cât și copilului aflat în plasament și familiei naturale. Supravegherea îngrijirii - Serviciul de protecție a tinerilor verifică la intervale adecvate, dar cel puțin o dată pe an, dacă copiii aflați în plasament cu vârsta sub 16 ani li se asigură îngrijirea și educația, astfel cum sunt definite în Codul civil general. Persoanele responsabile de îngrijirea și educația copilului în plasament permit supravegherea măsurii de plasament.

CZ: În Republica Cehă, **OSPOD** (autoritatea pentru protecția socială și juridică a copiilor) și birourile sale locale sunt primul loc care trebuie contactate de către persoanele interesate de a deveni asistenți maternali. Asistenții sociali ai OSPOD evaluează, de asemenea, condițiile de trai înainte de depunerea cererii. **Autoritatea regională** - la acest nivel evaluează caracterul psihologic al solicitantului și relațiile familiale în general, precum și aspectele legate de locul unde va fi luat în plasament copilul. Tot în această etapă, solicitantul trebuie să finalizeze cu succes cursurile pentru familiile de plasament. În cazul în care toate rezultatele sunt bune, solicitantul este adăugat pe lista potențialilor "asistenți maternali în regim prioritar". **Instanța** - după ce solicitantul este pus în legătură cu copilul în plasament, instanța ia decizia de a transfera copilul în grija părintelui adoptiv.

FR: După cum s-a menționat deja mai sus, a deveni asistent familial este o activitate foarte reglementată în Franța. Este necesar să se obțină un acord, să se urmeze o formare și să se obțină o diplomă. Solicitarea acestui acord trebuie făcută la **Consiliul General al Departamentului**. Mai multe organizații sunt implicate în recrutarea familiilor de plasament, cum ar fi **Serviciile Sociale ale Consiliului General**, asociațiile sau instituțiile medicale. Asistentul familial este un angajat al Departamentului sau al unei asociații de îngrijire a copiilor. Pentru a obține această autorizație, sunt necesare mai multe condiții, care vor fi explicate ulterior.

GR: Următoarele organizații și instituții sunt responsabile în ceea ce privește recrutarea și punerea în aplicare a plasamentului în Grecia:

- **Unitățile de Protecție Socială a Copiilor**, care aparțin centrelor de asistență socială aflate sub jurisdicția Ministerului Grec al Muncii și Afacerilor Sociale: sunt responsabile de plasamentul minorilor aflați sub protecția lor și de evaluarea potențialilor părinți adoptivi.
- **Instituțiile Private de Protecție a Copilului**, responsabile de plasamentul minorilor aflați sub protecția lor în colaborare cu Direcțiile Regionale de Asistență Socială (responsabile de evaluarea potențialilor părinți adoptivi).
- **Procurorii specializați în protecția minorilor**, în colaborare cu **Procurorul și cu Tribunalul pentru minori**: sunt responsabili de emiterea unui ordin privind îndepărtarea copiilor din mediul lor de proveniență sau din alte locuri de plasament într-un mediu sigur (îngrijire instituțională sau familială).
- **Serviciile Sociale Publice** (Departamentele de Solidaritate Socială ale Direcțiilor de Sănătate Publică și de Asistență Socială și Serviciile Sociale ale Municipalityților, Centrele de Drept Public de Asistență Socială pentru copiii care locuiesc în spațiile de cazare ale acestora): responsabile de efectuarea de cercetări sociale și de investigarea mediului și capacității potențialelor familii cu privire la oferirea de asistență maternală. Serviciile sociale publice sunt responsabile pentru supravegherea plasamentului familial cu vizite la domiciliu și redactarea de rapoarte către autoritățile de drept.

IT: **Serviciul Social** propune și pune în aplicare custodia, structura tehnico-administrativă fiind responsabilă cu serviciul de protecție a copilului. Aceasta devine efectivă prin intervenția unui organism judiciar (tribunal pentru minori). Măsura de plasament este pregătită pe baza nevoilor copilului, a situației sale familiale specifice și a problemelor pe care le prezintă.

Serviciile Sociale locale relevante au sarcina de a îndeplini funcții de promovare în comunitatea locală și de a contribui prin crearea unei culturi a încrederii în familie, inclusiv prin inițiative de conștientizare și promovare; de a spori cunoștințele familiei (potențiale) de plasament prin cursuri de informare, formare individuală și de grup cu privire la aspectele necesare, sociale și psihologice ale

intervenției; de a însoți și de a monitoriza în permanență familiile de plasament înainte și în timpul plasamentului; de a crea un plan de plasament, de a construi, gestiona și actualiza baza de date a familiilor și baza de date a cererilor de încredințare; de a crea spații pentru formare, reflecție, schimb de experiență.

PT: Comisiile pentru Protecția Copilului și a Tinerilor (CPCJ) aplică măsura de plasament și supraveghează implementarea acesteia în conformitate cu termenii acordului de sprijin și protecție. Punerea în aplicare a măsurii de plasament, decisă în cadrul unei proceduri judiciare, este dirijată și supravegheată de instanță, care numește echipele specifice prevăzute de lege. Instituțiile și organismele menționate în acordul de plasament și protecție sau în decizia judiciară stabilesc planul de intervenție pentru copilul sau tânărul aflat în cauză și îl pun în aplicare împreună cu directorul procedurii.

Institutul de Securitate Socială și Santa Casa de Misericórdia din Lisabona (SCML) sunt responsabile de administrarea sistemului de plasament familial. Responsabilități: Gestionarea locurilor de plasament vacante, a campaniilor de conștientizare și promovarea aplicării de a deveni familie de plasament; stabilirea de linii directoare pentru selecția și evaluarea familiilor de plasament; elaborarea unui plan comun pentru formarea inițială a familiilor de plasament, realizarea sondajului anual privind nevoile de formare etc. (Decretul-Lege nr. 139/2019, din 16 septembrie).

RO: În România, **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** este autoritatea publică centrală care elaborează politica de asistență socială și promovează drepturile familiei, ale copilului. Ministerul stabilește strategiile naționale și sectoriale de dezvoltare socială, coordonează și monitorizează punerea în aplicare a acestora, oferă sprijin financiar și tehnic pentru programele sociale și exercită un control asupra furnizării prestațiilor de asistență socială și a serviciilor sociale. În plus, această instituție se consultă cu autoritățile publice centrale și locale responsabile de finanțarea și furnizarea de servicii sociale și cu reprezentanții societății civile active în domeniu.

În plus, **autoritățile publice locale** sunt responsabile pentru administrarea și furnizarea de prestații de asistență socială și servicii sociale. Una dintre acestea este **Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului**. Acestea elaborează strategia județeană sau locală pentru serviciile sociale pe termen mediu și lung, în conformitate cu strategiile naționale și cu nevoile locale identificate, în consultare cu furnizorii publici și privați, cu asociațiile profesionale și cu organizațiile care reprezintă beneficiarii, și sunt responsabile de punerea în aplicare a acesteia.

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție - asigură respectarea drepturilor copilului prin intervenția, în condițiile legii, în procedurile administrative și judiciare.

2.4 Protocoale de recrutare a familiilor de plasament

AT: Orice persoană din Austria care dorește să ia în plasament un copil sub 14 ani are nevoie de un permis de plasament de la **Agencia Locală pentru Protecția Copilului și a Tinerilor**. Ca și în cazul adopției, solicitanții sunt **verificați** în ceea ce privește eligibilitatea lor (capacitatea de a crește un copil, capacitatea de a face față stresului, starea de sănătate, condițiile de trai și de venit etc.). **Permisul de plasament** se eliberează întotdeauna numai pentru un anumit copil. Nu există o cerință oficială privind vârsta minimă pentru părinții adoptivi, dar este necesară o anumită experiență de viață și experiență în relațiile cu copiii. Diferența de vârstă dintre copilul în plasament și părinții adoptivi nu ar trebui, în mod ideal, să depășească 40 de ani. Persoanele singure pot, de asemenea, să primească copii în plasament, dacă sunt eligibile. În unele state federale, este posibil să fii angajat ca părinte adoptiv în

anumite condiții. Acest lucru presupune formare profesională suplimentară, consiliere, securitate socială (pensie, asigurări de sănătate, de accidente și de șomaj) și un salariu puțin peste pragul de venit minim.

CZ: În Republica Cehă, procedura începe cu depunerea unei **cereri de înscriere** în Registrul solicitanților eligibili pentru a deveni familii de plasament. Autoritatea municipală va efectua apoi o **anchetă socială** direct la locul de reședință efectivă a solicitantului. După ce a colectat documentația necesară (un raport privind starea de sănătate, situația proprietății etc.), aceasta transmite cererea (plus evaluarea cercetării) autorității regionale relevante. Aceasta este urmată de o **evaluare** de către autoritatea regională, care va asigura o examinare psihologică, precum și evaluarea cererii de către un expert. De asemenea, aceștia încadrează solicitanții la **cursuri pregătitoare**. În timpul evaluării de către expert, caracteristicile personalității solicitantului și starea de sănătate fizică și psihică vor fi luate în considerare în principal în ceea ce privește condiția prealabilă pentru creșterea unui copil. De asemenea, departamentul autorității regionale va fi atent la motivația de a lua copii în plasament, la calitatea relațiilor solicitantului și la stabilitatea mediului familial. De asemenea, se verifică atitudinea celorlalți membri ai familiei. Pe baza constatărilor, departamentul va emite apoi o **decizie** privind includerea sau neinclusiunea în registrul solicitanților.

Autoritatea regională păstrează, de asemenea, o listă a copiilor a căror situație necesită plasament în familii de plasament. Alegerea unei anumite familii depinde apoi de nevoile copilului și de abilitățile viitorilor părinți adoptivi. De îndată ce familia selectată este contactată de către autoritatea regională și este familiarizată cu toate informațiile necesare referitoare la copil în detaliu, este mediat contactul personal între familia de plasament și copil.

FR: În Franța, procesarea **cererii** de aprobare ca familie de plasament durează **4 luni** și implică mai mulți actori. În primul rând, aceasta începe cu o reuniune colectivă de informare și continuă cu o **anchetă socială și psihologică** efectuată de serviciile sociale ale consiliului general, **PMI (Protection Maternelle et Infantile)** și **ASE (Aide Sociale à l'Enfance)**.

Apoi, au loc mai multe vizite ale unui îngrijitor de copii și ale unui asistent social la domiciliul viitorului asistent familial, precum și un interviu cu un psiholog. Acești actori se vor asigura că asistentul familial este dispus să se angajeze pe termen lung, că stăpânește bine limba franceză și că locuința este adecvată și suficient de mare. În plus, aceștia vor evalua calitățile și capacitățile de a primi copii și tineri cu vârsta sub 21 de ani, abilitățile de comunicare, mediul și locuința, precum și capacitatea de a se adapta și de a se organiza la diverse situații. În cele din urmă, dacă toate condițiile sunt îndeplinite, aprobarea va fi acordată pentru **5 ani** și va putea fi reînnoită.

Acești actori rămân în contact cu familia de plasament pentru a se asigura că lucrurile merg bine, prin vizite și evaluări regulate. Dacă vreodată familia de plasament întâmpină dificultăți cu copilul sau tânărul, acesta din urmă poate fi direcționat către o altă familie.⁸

GR: Legea 4538/2018 a instituit pentru prima dată în Grecia un Registrul Național al Familiilor de Plasament Candidate și Registre Speciale ale Familiilor de Plasament Candidate. **Pentru înregistrarea familiilor de plasament candidate** în registrele speciale, sunt necesare următoarele etape:

⁸ Sursă : [Comment devenir famille d'accueil | Dossier Familial](#).

- Depunerea de către candidați a unei cereri de înscriere a interesului, însoțită de documentele justificative necesare. După ce documentele au fost verificate, se eliberează un certificat de aprobare a cerințelor de eligibilitate necesare.
- Cercetare/ investigație socială care examinează mediul de viață al viitoarelor familii de plasament. Aceasta include întâlniri cu un asistent social la birou și la domiciliul candidaților, întâlniri cu alți specialiști, cum ar fi psihologii, întâlniri cu copiii și rudele apropiate ale familiei și, de asemenea, recomandări din partea persoanelor propuse de familie. Organismul întocmește apoi un raport de adecvare pentru a finaliza înregistrarea în Registrele Speciale.
- Participarea la un curs de formare oferit de specialiști, cum ar fi avocați, psihologi și asistenți sociali. Durata este de 30 de ore și este implementat pe parcursul a 5 până la 8 întâlniri. După finalizarea cu succes a programului, se eliberează un certificat de participare și se completează înregistrarea în Registrul Național.

IT: În Italia, plasamentul poate fi acordat unei familii (de preferință cu copii minori) sau chiar unei persoane singure, atât timp cât aceasta este capabilă să asigure copilului întreținerea, creșterea, educația și relațiile afective de care are nevoie. Legea prevede că, în cazul în care nu este posibilă încredințarea copilului în plasament, acesta va fi încadrat într-o comunitate de tip familial sau, în lipsa acesteia, într-o instituție de îngrijire publică sau privată. Aceasta din urmă trebuie să aibă sediul în locul cel mai apropiat de cel în care locuiește permanent familia de origine, astfel încât să se asigure apropierea efectivă de aceasta, în conformitate cu raționamentul propriu-zis al întregii reforme.

Un amendament la lege (nr. 149 din 28.03.2001) prescrie măsuri pentru realizarea deplină a **dreptului copilului în propria familie**, prin care se înțelege atât familia naturală, cât și cea căreia copilul poate fi încredințat din cauza dificultăților din familia de origine. Prin prezenta lege, copilului i se acordă în mod expres dreptul "...de a crește și de a fi educat în propria familie", pentru care Statul, Regiunile și autoritățile locale oferă măsuri de sprijin și/sau de asistență pentru a depăși orice dificultăți legate de nevoia părinților sau a părintelui care exercită singur autoritatea părintească.

După cum s-a menționat mai sus, legea italiană prevede că, **până la 31 decembrie 2006, nici un minor nu poate fi plasat într-un centru de îngrijire rezidențială**, preferându-se încredințarea unei familii de plasament sau, ca a doua opțiune, într-o comunitate de tip familial. Plasamentul într-o familie va continua să fie dispus de către departamentul local de servicii sociale, cu excepția cazului în care părinții sau tutorele și-au dat acordul prealabil și au consultat copilul care a împlinit vârsta de doisprezece ani și, dacă este cazul, copilul mai mic, ținând cont de capacitatea de judecată a acestuia.

PT: Familiile interesate din Portugalia contactează Institutul de Securitate Socială și, după **exprimarea interesului**, se programează un **interviu informativ**. Este responsabilitatea administrației posturilor vacante, în colaborare cu instituțiile-cadru, să selecteze cele mai potrivite familii de plasament pentru copilul sau adolescentul care urmează să fie încredințat și să notifice Comisiile pentru Protecția Copiilor și a Tinerilor (CPCJ) sau instanța de judecată cu privire la începerea măsurii de plasament. Înregistrarea familiilor de plasament este făcută într-o bază de date, iar instituțiile-cadru sunt responsabile de comunicarea permanentă cu familiile.

În momentul depunerii cererii, unitatea-cadru efectuează un **studiu psihosocial** al familiei solicitante. Această examinare permite instituțiilor să analizeze dacă familia este capabilă să răspundă nevoilor copiilor și adolescenților și să verifice dacă există condiții de locuință, igienă și securitate

adecvată. Studiul psihosocial poate fi realizat prin interviuri, vizite în familie, observarea dinamicii familiei și alte proceduri tehnice. La final, se comunică decizia de acceptare sau de respingere a cererii: Dacă decizia este acceptată, se eliberează un **certificat de plasament**. În cazul în care decizia nu este acceptată, familia poate face apel în termen de 10 zile și poate depune din nou cererea și trimite noi documente. (Institutul de Securitate Socială, 2021).

RO: Conform **Ordinului Nr. 26/2019** al **Ministerului Muncii și Justiției Sociale**, persoana/familia care dorește să presteze servicii de asistență maternală trebuie să depună o **cerere** la furnizorul de servicii și să anexeze documentele relevante (copii ale certificatelor de stare civilă, ale certificatelor de studii și ale cazierului judiciar). După ce documentele sunt examinate, începe **procesul de evaluare** inițială. Evaluarea este realizată de profesioniști specializați care sunt responsabili de angajarea, evaluarea, formarea și monitorizarea solicitantului. Evaluarea inițială se realizează prin diverse vizite la domiciliul solicitantului, evaluând următoarele aspecte: condițiile materiale, starea de sănătate și abilitățile parentale.

După finalizarea evaluării inițiale, se întocmește un **raport de evaluare intermediară** și se inițiază procesul de formare și instruire. În plus, solicitanții participă la un program de formare obligatoriu, în conformitate cu cadrul elaborat de **Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție**. La finalizarea modulelor pregătitoare obligatorii, se întocmește un **raport de instruire**. Raportul conține informații privind modulele finalizate, rezultatele obținute de solicitant și comentarii cu privire la comportamentul persoanei în timpul procesului de formare. Pe baza raportului de evaluare și a raportului de formare, un **raport de evaluare finală** este atașat la cererea solicitantului.

2.5 Etapele individuale pentru a deveni o familie de plasament

AT: Părțile interesate trebuie să **solicite o autorizație de plasament** la **Biroul de protecție a copilului și a tinerilor**, dar această autorizație poate fi eliberată doar pentru un singur copil odată. Aceasta înseamnă că, dacă acest copil s-a întors în familia sa și se dorește continuarea rolului de părinte adoptiv, va trebui să fie depus un nou formular de solicitare de plasament pentru un alt copil. Oricine este interesat să primească un copil în plasament va primi **informații precise de la asistenții sociali** de la Serviciul de Asistență Socială pentru Copii și Tineri cu privire la condițiile și cerințele prealabile pentru o familie de plasament. De exemplu, indiferent de educația lor anterioară, părinți adoptivi trebuie să urmeze un **curs despre îngrijirea copiilor în plasament**, să colaboreze îndeaproape cu Serviciul de Asistență Socială pentru Copii și Tineri și să le ofere informații despre viața lor de familie.

Serviciul de Asistență Socială pentru Copii și Tineri nu numai că verifică în mod regulat dacă copilul s-a integrat bine în noua sa familie adoptivă, dar oferă, de asemenea, consiliere și sprijin în situații dificile. De exemplu, părinții adoptivi sunt consiliați de un specialist la începutul relației cu copilul.

În ceea ce privește **Minorii Neînsoțiți (Cetățeni străini/Refugiați)**, procesul este similar: pentru a primi copii neînsoțiți, familia trebuie să fie evaluată. Această **procedură de verificare a eligibilității**, este efectuată de către Biroul local de Protecție a Copiilor și Tinerilor. În funcție de locul de reședință, acesta corespunde unei administrații districtuale sau unui tribunal. Serviciile de Asistență Socială pentru Copii și Tineri se întâlnesc cu toate persoanele care locuiesc în acea locuință, se interesează de motivația pentru primirea unui copil și efectuează o vizită la domiciliu pentru a confirma că locuința este adecvată pentru găzduirea unui copil. Din punct de vedere juridic, preluarea

copiilor refugiați neînsoțiți este, de asemenea, o chestiune de îngrijire în plasament. Familiile de plasament sunt supravegheate și însoțite de organizații de specialiști, **așa cum s-a descris mai sus.**⁹

CZ: În Republica Cehă, mai întâi trebuie să se depună o **cerere de înscriere** în registrul solicitanților care pot fi admiși ca familii de plasament. Ulterior, autoritatea municipală va efectua o **anchetă socială** (bunuri, istoric, integritate etc.), va transmite cererea și rezultatele anchetei, împreună cu avizul său, către autoritatea regională competentă. Aceasta este urmată de o evaluare de către autoritatea regională. În timpul **evaluării de specialitate**, vor fi luate în considerare, în principal, trăsăturile de personalitate, starea psihică și starea de sănătate în ceea ce privește condiția prealabilă pentru a crește un copil. De asemenea, biroul este interesat de motivația pentru îngrijirea copilului în plasament, de calitatea relațiilor sociale ale solicitantului și de stabilitatea mediului familial.

De asemenea, se verifică comportamentul celorlalți membri ai familiei. În plus, solicitantul participă la **cursuri pregătitoare** pentru primirea unui copil într-o familie de plasament. Apoi, biroul decide cu privire la admiterea sau respingerea cererii depuse. La fel cum autoritatea regională înregistrează solicitanții pentru primirea de copii în plasament, aceasta menține, de asemenea, o listă de copii a căror situație necesită plasament în familii.

FR: În Franța, este necesar să se **obțină un atestat**, să se finalizeze cursurile de formare și să se obțină o diplomă. **Cererea** de obținere a acestui atestat trebuie depusă la **Consiliul General al Departamentului**.

Mai multe organizații sunt implicate în recrutarea familiilor de plasament, cum ar fi serviciile sociale ale Consiliului General, asociațiile sau instituțiile medicale. După cum s-a menționat mai sus, există o serie de cerințe pentru acordarea acestui atestat. Examinarea cererii spre aprobare durează aproximativ patru luni. Aceasta începe cu o **reuniune colectivă de informare** și continuă cu o **evaluare socială și psihologică** efectuată de serviciile sociale ale Consiliului General, de PMI (Protection Maternelle et Infantile) și de ASE (Aide Sociale à l'Enfance).

Mai multe vizite sunt apoi efectuate de un responsabil specializat în îngrijirea copiilor și de un asistent social la domiciliul viitorului asistent familial, precum și un interviu cu un psiholog. Dacă toate condițiile sunt îndeplinite, **atestatul este acordat pentru 5 ani** și poate fi reînnoit.¹⁰

GR: În Grecia, etapele prevăzute pentru a deveni părinți sau familie de plasament sunt următoarele:

- Completarea unei **cereri** pe anynet.gr și atașarea documentelor solicitate
- După verificarea de către asistenții sociali competenți, are loc o **anchetă de cercetare socială**.
- Atunci când această verificare este finalizată cu succes, viitorii părinți de plasament sunt incluși într-un **curs de formare** și sunt adăugați în **Registrul Național al Viitorilor Părinți de Plasament**.
- Candidații intră în **contact cu copiii** care sunt considerați potriviți pentru a fi plasați în mediul respectiv. În acest context, este vorba de mai multe întâlniri, întotdeauna sub supravegherea unității de protecție a copilului care are în grijă copilul. O echipă multidisciplinară formată din specialiști din cadrul organismului de supraveghere care se ocupă de plasament și din organismul de supraveghere al unității de protecție a copilului care are în grijă copilul va lucra împreună pentru a lua decizia finală.

⁹ www.asyl.at/de/themen/kinderfluechtlinge/fluchtwaiseninfamilieaufnehmen/

¹⁰ Sursă: [Comment devenir famille d'accueil | Dossier Familial](#)

IT: Persoanele (cupluri sau indivizi) interesate să se informeze cu privire la îngrijirea copiilor aflați în plasament pot contacta în primul rând Serviciul Social local sau asociațiile de voluntariat care se ocupă de plasamentul copiilor pentru a obține **informații inițiale**. Cei care decid să își acorde disponibilitatea de primire a unui copil în îngrijire se adresează Serviciului Social din zona de competență pentru a iniția procedurile necesare. În acest fel, urmează un **parcurs de formare și de schimb de experiență**. În plus, familiile se pot adresa, de asemenea, asociațiilor care se ocupă de această formă de luare în îngrijire pentru **informații, sprijin și îndrumare** pe drumul spre și în timpul plasamentului. În plus, în cadrul acestor asociații este posibil să se facă schimb de experiență și să se intre în contact cu alte familii care trăiesc sau au experimentat viața de zi cu zi unei familii de plasament.

PT: Recrutarea părinților adoptivi sau a familiilor gazdă în Portugalia este reglementată în felul următor: Candidatura este formalizată în instituția-cadru din zona de reședință a candidatului, prin prezentarea unei **cereri**, disponibilă pe site-urile organismelor de gestionare sau ale instituțiilor-cadru, însoțită de următoarele **documente**:

- Dovada codurilor de identificare civilă, fiscală și de securitate socială;
- Declarația de reședință a gospodăriei;
- Declarație medicală, în scopul constatării stării de sănătate.
- Ultima declarație anuală a veniturilor familiei sau alt document care să dovedească autonomia financiară a familiei;
- Certificat de cazier judiciar pentru persoana care se ocupă de plasament și pentru ceilalți membri ai familiei cu vârsta de peste 16 ani;
- Declarație pe proprie răspundere că niciunul dintre membrii familiei nu este sau nu a fost limitat sau împiedicat, total sau parțial, să își exercite responsabilitățile părintești asupra copiilor săi;
- Declarație pe proprie răspundere că persoana responsabilă cu primirea copiilor în plasament nu este, la data depunerii cererii, un candidat la adoptarea unui copil;
- Dovada participării la o sesiune de informare sau a scutirii de la aceasta privind membrii familiei care își asumă responsabilitatea pentru copiii și tinerii care urmează să fie plasați în îngrijire.

Evaluarea cererii se bazează pe un **examen psihosocial al familiei**, care urmărește să se asigure că familia solicitantă îndeplinește condițiile necesare și se realizează prin interviuri psihosociale; vizite la domiciliu; aplicarea altor instrumente tehnice complementare de evaluare.

Selecția candidatului pentru a deveni o familie de plasament este realizată de către instituția care verifică mai multe criterii menționate parțial mai sus:

- Disponibilitate pentru gestionarea vieții de zi cu zi cu copiii și tinerii;
- Stabilitate socio-familială și acceptarea procesului de plasament de către toți membrii familiei;
- Motivație adecvată pentru îngrijirea copiilor în plasament;
- Disponibilitatea de a colabora și de a promova menținerea relației dintre copil și familia sa de origine;
- Dorința de a menține o strânsă colaborare cu toți specialiștii care intervin în proces;
- Disponibilitatea de a participa la activitățile de formare inițială și continuă;
- Condiții adecvate de locuire, igienă și siguranță pentru primirea copiilor și tinerilor.

Decizia de selecție favorabilă are ca rezultat emiterea unui **certificat de familie de plasament** eliberat de instituția de încadrare, iar persoana responsabilă de familia de plasament este informată.

RO: Și în România, procesul de solicitare este foarte bine reglementat și trebuie parcurs în mai multe etape. După cum s-a descris în capitolul anterior, orice persoană sau familie care dorește să furnizeze servicii de îngrijire trebuie să **depună o cerere** și să atașeze **documentele corespunzătoare**. După ce documentele sunt analizate, începe procesul de evaluare inițială. **Evaluarea** este efectuată de profesioniști specializați, de exemplu, prin diverse vizite la locuința solicitantului, evaluând condițiile materiale, starea de sănătate și abilitățile educaționale.

După aceea, se întocmește un **raport intermediar**. Apoi, solicitanții participă la un **program de formare obligatoriu**. La finalizare, se întocmește un **raport de formare**. Acesta conține informații despre modulele parcurse, rezultatele obținute de solicitant și comentarii privind comportamentul în timpul procesului de formare. Pe baza raportului de evaluare inițială și a raportului de formare, o **evaluare finală** este atașată la cererea candidatului.

2.6 Criterii de recrutare și evaluarea acestora

AT: Pe lângă condițiile de bază, cum ar fi integritatea personală, starea de sănătate și condițiile stabile de trai, criteriile specifice variază în provinciile austriece. Nu există o vârstă minimă oficială necesară pentru părinții adoptivi, dar se presupune o anumită experiență de viață și cunoștințe practice în ceea ce privește relațiile cu copiii. Diferența de vârstă între copilul și părinții adoptivi nu ar trebui să depășească, în mod ideal, 40 de ani. Persoanele singure pot, de asemenea, să primească copii în plasament, dacă sunt potrivite. Pe pagina de internet a Municipality din Viena, unele criterii pentru "părinții adoptivi ideali" sunt formulate astfel:

- Experiență în creșterea și îngrijirea copiilor.
- Dorința de a însoți un copil care are nevoie de mai mult timp și sprijin pentru o dezvoltare reușită.
- Stilul de viață și gospodăria sunt adecvate pentru copii.
- A fi lipsit de crize majore în viață, de griji financiare sau de alte probleme.
- Reziliență și capacitatea de a face față crizelor.
- Rezolvarea corespunzătoare a disputelor și dezacordurilor.
- Acceptarea unui copil în plasament este dorită de toți membrii familiei care locuiesc în gospodărie.
- În familie există un climat familial armonios, călduros, prietenos și înțelegător cu copilul.
- Atitudine pozitivă față de dreptul copilului aflat în plasament de a intra în contact cu familia sa biologică.
- Disponibilitatea de a însoți copilul la întoarcerea sa în familia biologică și
- Să colaboreze îndeaproape cu asistenții sociali din cadrul Serviciilor de protecție a copilului și a tinerilor.¹¹

Practica evaluării: Potențialii părinți adoptivi sunt examinați de experți din cadrul Serviciilor de protecție a copilului și a tinerilor în ceea ce privește abilitățile lor parentale, capacitatea de a face față stresului, starea de sănătate, condițiile de trai și de venit și alți factori. Procesele și procedurile pot fi diferite în diferitele state federale. Detaliile vor fi furnizate solicitanților în cazul concret de către autoritățile responsabile.

CZ: Cerințe de bază pentru familiile de plasament în Republica Cehă: El sau ea oferă garanții de respectare a obligației de îngrijire, își are reședința pe teritoriul Republicii Cehe, este de acord să

¹¹ www.wien.gv.at/menschen/kind-familie/pflegefamilie/voraussetzungen.html.

plaseze copilul într-o familie de plasament. Nu este necesar să fie căsătorit sau să aibă un partener. În cazul în care solicitantul îndeplinește celelalte cerințe, copilul poate fi încredințat și unei persoane fizice. Cu toate acestea, în cazul încredințării comune de către ambii parteneri, căsătoria este o cerință. Un copil poate fi, de asemenea, încredințat în grija rudelor (bunici etc.). Următoarele condiții generale trebuie să fie, de asemenea, adecvate.

Situația familiei:

- mediu familial stabil și liniștit
- parteneriat stabil (> 5 ani de conviețuire fără conflicte curente)
- satisfacerea nevoilor copiilor din familie nu trebuie să fie afectată de posibila admitere a copiilor în plasament
- familiile de vârstă mijlocie cu copii mari (peste 15 ani) par a fi cele mai potrivite
- familia are o capacitate suficientă pentru a se ocupa de copilul pe care îl va primi pentru o perioadă temporară
- a trecut o perioadă suficientă de timp de la sosirea ultimului copil în familie sub formă de adopție sau de plasament clasic (de obicei, cel puțin 2-3 ani) și toți copiii din familie au creat o relație sigură și solidă cu părinții lor (părinții adoptivi)
- se presupune că familiile cu copii cu nevoi speciale (ADHD, autism, probleme educaționale grave, probleme de sănătate etc.) nu mai au capacitatea de a îngriji un alt copil în plasament.
- permis de conducere, respectiv trebuie să fie șoferi activi

Securitatea vieții și a locuinței:

- natura locuinței, calitatea, dotările și stabilitatea acesteia - condițiile de locuit permit crearea unui spațiu suficient pentru copilul încredințat și asigură o intimitate adecvată.
- unul dintre părinții adoptivi temporari ar trebui să fie pregătit să își părăsească locul de muncă cel târziu în momentul primirii primului copil
- nivelul socio-economic al familiei este stabil, situația actuală inițială este fără probleme grave (fără executare silită sau datorii semnificative)
- mediul din gospodăria solicitantului trebuie să fie sigur pentru primirea în plasament a unui copil

Sănătate:

- starea de sănătate a solicitantului din punct de vedere psihic, fizic și senzorial trebuie să fie de așa natură încât să nu împiedice îngrijirea copilului în plasament familial
- boli de dependență (droguri, alcool etc.) excluse din anamneză

Practica evaluării: După depunerea cererii, un asistent social de la OSPOD vizitează personal familia interesată de plasament - evaluează condițiile de viață și relațiile dintre membrii familiei în care ar urma să fie plasat copilul. În cazul în care situația este considerată favorabilă, atunci persoana care se ocupă de îngrijirea copilului trebuie să treacă cu succes un test psihologic și un interviu, de asemenea, ceilalți membri ai familiei sunt intervievați pentru a se asigura, că copilul în plasament va fi bine primit de toți membrii.

FR: Pentru a obține aprobarea care este acordată de către serviciile departamentului său, asistentul familial va trebui să îndeplinească următoarele **condiții**:

- Să fie cetățean francez, cetățean al Spațiului Economic European (SEE) sau să dețină un permis de ședere valabil care să autorizeze exercitarea unei activități profesionale
- Să nu fi fost condamnat pentru vreo infracțiune legată de copii

- Să treacă un examen medical pentru a se asigura că starea de sănătate a asistentului îi permite să se ocupe de copii
- Să prezinte condiții de primire care să garanteze siguranța, sănătatea și dezvoltarea copiilor (fizică, intelectuală și emoțională)

În plus, candidații trebuie să participe în prealabil la anumite sesiuni de informare și cursuri pregătitoare, care au fost deja enumerate mai sus.

Practica evaluării: Serviciile sociale ale Consiliului General, PMI (Protection Maternelle et Infantile) și ASE (Aide Sociale à l'Enfance) efectuează mai multe vizite la domiciliu și o examinare socială și psihologică. Autoritățile responsabile se vor asigura că asistentul familial este dispus să se angajeze pe termen lung, că are cunoștințe bune de limba franceză și că apartamentul este adecvat și suficient de mare. În plus, acestea vor evalua calitățile și abilitățile de a găzdui copii și adolescenți sub 21 de ani, abilitățile de comunicare, mediul și locuința, precum și capacitatea de a se adapta și de a se organiza în diferite situații.

GR: În Grecia, plasamentul unui minor într-o familie de plasament este permis în cazul în care sunt îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- părinții adoptivi îndeplinesc limitele de vârstă (25-75 de ani) și au o diferență de vârstă corespunzătoare (18-60 de ani) față de copilul în plasament. Limita de vârstă nu se aplică în cazul plasamentului familial de către rude.
- părinții adoptivi (precum și persoanele care locuiesc cu aceștia) au o stare de sănătate mentală, intelectuală și fizică bună și, în special, nu suferă de boli infecțioase.
- părinții adoptivi (precum și persoanele care locuiesc cu aceștia) nu au fost condamnați sau nu fac obiectul unor proceduri penale pentru infracțiuni.
- părinții adoptivi au capacitatea dovedită de a acoperi costurile de bază pentru întreținerea, educația și îngrijirea medicală a copilului în plasament.
- părinții adoptivi sunt înscrși în Registrul Național al Candidaților la Statutul de Familii de Plasament.

IT: (Re)cunoașterea **motivațiilor** celor care se ocupă de familii de plasament este importantă atât pentru cei care intenționează să își ofere disponibilitatea, pentru a înțelege și a conștientiza aspectele profunde ale unei opțiuni care implică intimitatea și istoria fiecărei persoane, discernând riscurile și pericolele (și, poate, răzgândirile), precum și oportunitățile și resursele, dar și pentru serviciile care trebuie să caute familia de plasament cea mai potrivită pentru acea situație specifică de îndepărtare. Potrivirea adecvată este într-adevăr esențială pentru succesul plasamentului familial și este o etapă care este prea adesea subestimată de servicii (chiar dacă acest lucru se întâmplă uneori din cauza caracterului urgent al măsurii); prin urmare, este important să se găsească familia "potrivită" pentru acel copil, în timp ce o familie ideală nu este necesară (și nu există).

"Caracteristicile" eligibile ale unei familii de plasament sunt în mod necesar legate de sistemul său de valori, care nu este abstract, ci constă în "concepte-concrete" care permit o orientare în gestionarea delicată a plasamentului:

- Valoarea noțiunii de "**persoană**" constă în faptul că fiecare este un subiect unic care își găsește esența în sine, dar și în relația și recunoașterea de către ceilalți; cineva devine persoană atunci când se simte bine primit, când i se oferă posibilitatea de a-și dezvolta identitatea și un rol activ în viață;

- Valoarea "**familiei**" constă în apelul la legături puternice, la încredere, la armonie, la afectivitate, la grijă, la responsabilitate; familia este gândită ca un loc de dialog, de comunitate, de creștere identitară, ca o mărturie a fidelității față de un proiect comun.
- Valoarea "**afectivității**" în familia gazdă se bazează pe respect, nu pe posesie;
- Valoarea "**primirii**" este legată de valoarea "împărtășirii" și nu este nici naturală, nici ușoară pentru cuplu. Înseamnă să "simțim" împreună abandonul, neglijența sau violența suferită; înseamnă să fie capabili să depășească contradicțiile, îndoielile, tensiunile; înseamnă să schimbe deciziile din viața de zi cu zi și să le orienteze către nevoile copilului pe care l-au primit;
- Valoarea "**cotidianului**" este aceea a unei normalități cu un orizont care nu constă doar în zilele care trec, ci în obișnuința de a fi împreună prin reînnoirea impulsurilor și a perspectivelor;
- Valoarea "**temporară**" nu se referă la instabilitatea relației, ci la intensitatea acesteia; a fi părinte pentru o perioadă scurtă de timp înseamnă a te angaja definitiv în scopul de a fi părinte și în interesul copilului primit, știind că mai degrabă calitatea decât durata relației poate influența posibilitatea de creștere și de dezvoltare identitară.

Trebuie găsit un echilibru între alegerea de către familia de plasament a "proiectului său de viață" și nevoile copilului minor primit.

PT: În Portugalia, persoanele care îndeplinesc următoarele **condiții de bază** pot depune o cerere pentru a deveni asistenți maternali:

- Trebuie să aibă peste 25 de ani;
- Nu trebuie să fie un solicitant de adopție al unui copil;
- Să aibă probleme de sănătate fizică și psihică, dovedite printr-o declarație medicală;
- Să aibă o locuință adecvată, cu condiții de igienă și siguranță pentru primirea copiilor și tinerilor;
- Trebuie să fie potrivit pentru plasament familial;
- Să nu fi fost pus sub acuzare, acuzat, condamnat sau condamnat de către autoritatea judiciară, chiar dacă nu a fost încă judecat, pentru o infracțiune împotriva vieții, a integrității fizice și a libertății personale sau împotriva libertății sexuale sau a autodeterminării;
- Să nu fi fost împiedicat să își exercite responsabilitățile părintești și nici să nu fi avut exercițiul acestora limitat, deoarece reprezintă o amenințare la adresa siguranței, sănătății, creșterii morale și educației copilului.

Practicile de evaluare a candidaților și a familiilor de plasament din Portugalia sunt multiple și includ:

Evaluare psihologică

Evaluarea psihosocială are ca scop cunoașterea solicitantului și a membrilor familiei de plasament, pentru a sprijini evaluarea cererii depuse. Obiectivele evaluării psihosociale sunt următoarele

- Să evalueze structura, dinamica și funcționarea familiei;
- Să cunoască starea de sănătate a membrilor familiei;
- Să evalueze stabilitatea economică a gospodăriei familiei
- Să analizeze rețeaua de sprijin familial și social;
- Să evalueze în profunzime așteptările și motivațiile familiei în legătură cu procesul de plasament;
- Să analizeze gradul de motivație al grupului și al fiecărui individ și să detecteze eventualele discrepanțe în ceea ce privește acceptarea (de exemplu, între soți, între părinți și părinți și copii).

Vizite la domiciliu

Vizita la domiciliu are ca scop observarea condițiilor din locuință, a spațiului disponibil, a echipamentelor și mobilierului, a curățeniei, a igienei, a confortului și siguranței și a contextului din jur.

În acest fel, obiectivul este de a verifica condițiile de viață, și anume

- accesibilitatea locuinței: prin scări, lift, existența rampelor;
- tipul de locuință (de exemplu, apartament, locuință de tip vilă, casă cu terasă)
- existența instalațiilor sanitare de bază, a apei, a electricității și a gazului;
- numărul și tipul de camere;
- igiena spațiului;
- existența unei camere dedicate pentru beneficiar;
- să evalueze gestionarea și organizarea spațiului (de exemplu, utilizarea condiționată a anumitor spații, utilizarea limitată a anumitor spații, preocupări legate de depozitare);
- să evalueze condițiile spațiului înconjurător - siguranță, accesibilități, probleme existente în zona înconjurătoare;
- să exploreze gradul de integrare socială a familiei în comunitate.

RO: Persoana sau familia care primește un copil în plasament trebuie să aibă domiciliul în România și să fie evaluată de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului cu privire la garanțiile morale și condițiile materiale pe care trebuie să le îndeplinească pentru a primi un copil în plasament. Cerințele referitoare la recrutarea persoanelor care se ocupă de plasament diferă de obicei de la o regiune la alta, în funcție de fiecare Direcție Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, dar există câteva orientări generale care trebuie luate în considerare:

- Au capacitatea deplină de a practica
- Prin comportamentul lor social, starea de sănătate și profilul lor psihologic, să ofere garanția îndeplinirii corespunzătoare a îndatoririlor părintești în creșterea, îngrijirea și educarea copiilor lor
- Dispun de locuințe care să răspundă nevoilor de pregătire a hranei, de igienă, de educație și de recreere a celor care o folosesc, inclusiv a copiilor care urmează să fie luați în îngrijire sau în custodie
- Nu se angajează în activități remunerate
- Au participat la cursuri de formare organizate de serviciul public pentru protecția copilului sau de instituția privată autorizată care efectuează evaluarea în vederea eliberării certificatului de lucrător profesionist în îngrijirea copiilor.

O persoană *nu poate* fi îngrijitor dacă a fost condamnată printr-o hotărâre judecătorească definitivă pentru o infracțiune intenționată sau dacă este un părinte care a fost decăzut din drepturile părintești printr-o hotărâre judecătorească definitivă sau o persoană care suferă de boli cronice contagioase.

2.7 Sprijinirea familiilor de plasament, monitorizare și comunicare

În toate țările partenere se oferă asistență și sprijin familiilor de plasament. Există organizații care oferă formare, schimb de experiență și asistență tehnică. De asemenea, se oferă ajutor financiar. Totuși, acestea variază în funcție de gradul de profesionalizare a îngrijirii de tip plasament și pot varia de la subvenții regulate la angajarea pe un salariu de bază.

AT: Supravegherea îngrijirii - Agenția de protecție a tineretului verifică la intervale corespunzătoare, dar cel puțin o dată pe an, dacă copiii adoptați cu vârsta sub 16 ani beneficiază de îngrijire și educație corespunzătoare. Persoanele responsabile de îngrijirea și educarea copilului în plasament trebuie să facă posibilă supravegherea îngrijirii.

Ajutor pentru consolidarea relației de plasament - Plasamentul unui copil sub 16 ani este pregătit în funcție de importanța acestuia pentru dezvoltarea minorului. Biroul de asistență socială pentru tineret trebuie să ofere formare și perfecționare părinților adoptivi, precum și sprijin de consiliere pentru copilul adoptat și familia de origine.

Indemnizația de plasament familial - Legislația provincială reglementează indemnizația de plasament familial pe care o primesc părinții adoptivi la cererea lor pentru a ușura sarcinile asociate cu plasamentul familial. Se iau în considerare condițiile locale și costurile de întreținere.

Comunicarea cu autoritățile: Birourile menționate mai sus ale Agenției pentru Protecția Copilului și Tineretului și persoana de contact respectivă de la nivel municipal sau regional pot fi contactate pentru orice întrebări sau dificultăți. În plus, se organizează periodic, cel puțin o dată pe an, vizite la domiciliu sau întâlniri cu persoanele de contact ale autorității locale responsabile. Părinții adoptivi sau persoanele care doresc să devină părinți adoptivi pot, de asemenea, să apeleze la runde de părinți adoptivi oferite, de exemplu, de centrele părinte-copil sau de municipalitățile din întreaga Austrie pentru schimb de experiență, asistență etc.

CZ: În Republica Cehă, controlul și monitorizarea familiei adoptive pare să fie deosebit de intensă.

OSPOD - autoritatea pentru protecția socială și juridică a copiilor - pregătește pentru fiecare copil un **plan individual de protecție a copilului** pe care familia de plasament îl urmează cu sprijinul organizațiilor însoțitoare.

Organizațiile care însoțesc familiile de plasament ("SPR") - fiecare familie de plasament alege o organizație de însoțire listată pe www.nahradnirodina.cz/adresar. Familiei i se atribuie o persoană din cadrul organizației ca partener principal de colaborare și se semnează, de asemenea, acordul de implementare a sistemului de plasament familial, care reflectă Planul individual de protecție a copilului al OSPOD. Familia de plasament primește materiale informative, contacte cu conducerea SPR, contacte în gestionarea situațiilor de criză, link către site-ul SPR, informații privind posibilitatea de a depune o plângere, informații privind modul de colectare a feedback-ului etc.

Îngrijitorii și copiii sunt informați cu privire la obligația legală a **SPR** de a coopera cu **Autoritatea de protecție socială și juridică (OSPOD)** și de a raporta cu privire la evoluția cooperării reciproce. Contactele cu îngrijitorii sau persoanele înregistrate și copiii încredințați au loc la intervale de două luni. Angajatul-cheie al organizației de însoțire (**SPR**) cooperează cu OSPOD, care evaluează nevoile reale ale copilului și ale persoanei care se ocupă de copil și actualizează un **Plan individual de protecție a copilului**. Lucrătorul-cheie al SPR, împreună cu persoana în grija căreia se află copilul, elaborează apoi un Plan privind modul de realizare a obiectivelor stabilite de OSPOD.

Chiar și după ce un copil în plasament a fost admis, există contacte și vizite regulate pentru a verifica dacă situația de îngrijire evoluează pozitiv sau dacă apar probleme. La fiecare șase luni, organizația însoțitoare redactează un **raport către OSPOD**: Raportul descrie cum se simte copilul, ce progrese au făcut părinții adoptivi cu copilul în ultimele șase luni, dacă părinții adoptivi își îndeplinesc obligațiile legale.

Alte tipuri de sprijin:

- Plan de educație - Părinții adoptivi sunt familiarizați cu seminariile profesionale planificate, cu subiectele seminariilor de mai multe zile, cu întâlnirile de supraveghere etc. - Perioada de 1 an a planului
- Ajutor profesional - medierea unui ajutor psihologic, terapeutic sau a unui alt ajutor profesional cel puțin o dată la 6 luni
- 1 x în 14 zile, toată ziua de babysitting pentru copiii încredințați ("respit")

În afară de OSPOD, există numeroase Organizații care însoțesc familiile de plasament în toată ČR, care reprezintă cel mai apropiat sprijin al persoanei în plasament. O dată la două luni (sau mai devreme dacă este nevoie) se întâlnește cu copilul și cu îngrijitorii, urmărește dezvoltarea copilului, îndeplinirea obiectivelor stabilite de OSPOD și la fiecare șase luni pregătește un raport pentru OSPOD. Fiecare familie are o "persoană-cheie" care oferă sprijin profesional și răspunde nevoilor reale ale copilului sau ale îngrijitorului.

FR: În Franța, autoritățile implicate rămân în contact cu familia de plasament pentru a se asigura că lucrurile merg bine prin vizite și evaluări regulate. Dacă vreodată familia de plasament întâmpină dificultăți cu un copil sau un tânăr, acesta din urmă poate fi direcționat către o nouă familie.

Comunicarea și colaborarea dintre familiile de plasament și instituțiile oficiale, cum ar fi **Asistența Socială pentru Copii (ASE)**, sunt foarte importante. Dezvoltarea unei bune comunicări promovează integrarea eficientă a tânărului și îmbunătățește bunăstarea acestuia. Este foarte important să nu se emită judecăți asupra copilului sau a familiei. Scopul este de a însoți tânărul pentru ca acesta să se poată integra pe termen lung.¹²

GR: Sunt prevăzute întâlniri regulate și extraordinare cu familia de plasament din Grecia pentru a se asigura că copilul trăiește într-un mediu sigur. În plus:

- **Formarea părinților adoptivi** de către experți calificați pentru a ajuta familiile să obțină satisfacție din noua lor situație.
- **Sprijin financiar** acordat familiei de plasament pentru a acoperi nevoile copilului pe întreaga durată a plasamentului, precum și pentru perioada de școlarizare și de serviciu militar, până la vârsta de maximum 26 de ani. Sprijinul financiar este scutit de orice impozit, taxă sau contribuție.
- Se acordă **prioritate** la înscrierea și frecventarea gratuită a grădinițelor, a căminelor studențești și a taberelor pentru copii.
- Organismul responsabil cu supravegherea plasamentului familial întocmește și trimite un **raport** privind activitățile sale procurorului competent pentru minori la fiecare șase luni, cu excepția cazului în care este nevoie de informații excepționale, caz în care informează fără întârziere.

IT: Familiile de plasament pot anunța serviciile sociale dacă doresc consiliere și asistență din partea unei anumite asociații în timpul perioadei de îngrijire. Aceasta include:

- să primească minorul alături de ei;

¹² Sursa: [La collaboration lors d'un placement en famille d'accueil : une étude sur les interactions entre les adultes qui prennent soin d'un enfant placé | Cairn.info.](#)

- să asigure îngrijirea, întreținerea, educația și instruirea acestuia, acordându-i atenția psihologică, emoțională și materială necesară;
- să garanteze respectarea istoriei minorului, a relațiilor sale semnificative, a afecțiunilor sale și a identității sale culturale, sociale și religioase;
- să asigure cea mai mare confidențialitate cu privire la situația minorului și a familiei sale de origine;
- să urmărească și să mențină relații cu familia de origine și cu toți ceilalți subiecți implicați, facilitând reîntoarcerea minorului în familia sa, în conformitate cu indicațiile cuprinse în proiectul de plasament familial;
- să participe la ședințele de verificare a misiunii organizate în timp de către servicii, conform metodelor și termenelor specificate în proiect;
- să participe la activitățile de sprijin și de formare desfășurate de Serviciul de custodie a familiei pentru a promova oportunități de comparare și discuții.

În plus, sunt oferite **cursuri de pregătire generală și educațională**, care servesc la orientare, experiență, abilități și reflecție pentru dezvoltarea competențelor, menținerea motivației și participarea la **rețeaua de sprijin** cu și pentru familii. Prin discuții, familiile de plasament pot învăța să vadă diferitele situații în care se află din alte perspective. Sarcina de bază a grupului este de a colecta și prelua experiențele și problemele emergente, astfel încât prelucrarea lor să nu se facă din teorie, ci prin ceea ce se trăiește în viața de zi cu zi. Pe lângă supervizare, experiențe comune și formare, rețeaua oferă: organizarea și desfășurarea de activități de grup, inițiative de vacanță și de recreere pentru familii și copii, consilierea familiilor în relațiile cu instituțiile.

PT: Organizarea și punerea în aplicare a **acțiunilor de formare inițială și continuă** au ca scop să ofere familiilor gazdă competențele necesare pentru a îndeplini funcțiile și activitățile de care sunt responsabile și ca o strategie de promovare a calității serviciului pe care îl oferă. În ceea ce privește nevoile de **sprijin tehnic** în faza inițială de **primire a familiilor**, se identifică următoarele:

- Sprijin pentru depășirea dificultăților de integrare și adaptare a clientului înfiat la familia de plasament și viceversa.
- Furnizarea de informații familiale despre contextul familiei de origine către familia gazdă.
- Legătura cu serviciile de sănătate (este de dorit să se mențină în îngrijire specialiștii care au însoțit clientul).
- Sprijin și îndrumare educațională cu scopul de a identifica strategii și practici adecvate relației de plasament specifice.
- Asistență în identificarea și procesarea beneficiilor și subvențiilor care rezultă din acordul de admitere semnat.
- Asistență în identificarea și tratarea accidentelor copilului aflat în îngrijire.

Mecanismele de monitorizare includ:

- vizite față în față în contextul rezidențial al familiei gazdă;
- supravegherea contactelor copilului sau tânărului cu familia de origine;
- momente private cu copilul și tânărul, cel puțin trimestrial și care se vor desfășura în afara contextului familiei de plasament;
- condițiile de viață și cadrul emoțional existent;
- nevoile de asistență tehnică ale copilului aflat în plasament și ale familiei persoanei care îl îngrijește sau nevoile identificate de echipa tehnică.

Practici de comunicare: Persoana desemnată în conformitate cu articolul 82a din Legea pentru protecția copiilor și tinerilor aflați în situații de risc (LPCJP) își va desfășura activitatea în strânsă coordonare cu echipa unității-cadru și cu personalul responsabil cu monitorizarea familiei de origine, precum și cu alte agenții sau servicii implicate în proces. Persoana responsabilă va mobiliza toți actorii și resursele disponibile pentru a asigura, într-o manieră cuprinzătoare, coordonată și sistemică, sprijinul, serviciile și monitorizarea acestor copii și a familiei de origine, care trebuie să furnizeze informații despre întreaga intervenție dezvoltată. Din cunoștințele noastre, legea portugheză și documentele juridice disponibile publicului nu conțin informații suplimentare cu privire la practicile de comunicare între familiile de plasament și agențiile oficiale.

RO: Serviciile de asistență socială reprezintă o formă de completare sau de înlocuire a venitului salarial individual/familial pentru a asigura un nivel de trai minim, precum și o formă de sprijin pentru promovarea incluziunii sociale și îmbunătățirea calității vieții persoanelor nevoiașe ale căror drepturi sociale sunt prevăzute în mod expres de lege.

Fiecare serviciu social colaborează cu **managerii de caz** desemnați pentru copiii, aflați în plasament familial/în familii de plasament sau cu asistenții maternali profesioniști. Responsabilitățile managerului de caz legate de procesul de monitorizare a cazului sunt:

- Coordonarea și realizarea evaluării cuprinzătoare a nevoilor copilului
- Monitorizarea situației copilului care este dat în plasament
- Elaborarea de rapoarte periodice privind situația copilului
- Facilitarea menținerii relației copilului cu familia sa/persoanele relevante
- Monitorizarea drepturilor copilului

În jurul copilului dat în plasament va colabora o echipă formată din: asistentul social al copilului, asistentul social al persoanei care îl ia în plasament, un psiholog, un medic pediatru, o asistentă medicală, precum și personalul care asigură servicii educaționale pentru copil în afara cadrului familial (cadre didactice ș.a.m.d.).

2.8 În ce mod se ține cont de opiniile copiilor?

AT: În Austria, se aplică drepturile generale ale copiilor stabilite prin lege. Acestea includ:

- **Drepturile de audiere:** De la vârsta de zece ani, copiii trebuie să fie audiați de către instanță în cadrul procedurilor privind drepturile de custodie sau de vizită. Copiii mai mici trebuie, de asemenea, să fie interogați pe cât posibil; acest lucru poate fi făcut de către instanță, de către un expert sau de către asistența judiciară pentru familie. Voința copilului devine din ce în ce mai importantă în funcție de vârsta acestuia. Interesul superior al copilului are prioritate față de voință în caz de îndoială. Cu toate acestea, în principiu, cu cât copilul este mai mare, cu atât este mai probabil ca dorințele sale să fie respectate.
- **Drepturile de petiționare:** De la vârsta de 14 ani, copiii au dreptul de a depune petiții în instanță în mod independent, adică fără implicarea unui părinte, în cadrul procedurilor privind custodia sau drepturile de vizită.
- **Avocatul copilului:** În cadrul procedurilor privind custodia sau drepturile de vizită, un avocat al copilului poate fi numit de către instanță. Un avocat al copilului este un însoțitor cu pregătire psihosocială pentru copiii cu vârsta de până la 14 ani. Sarcina sa este de a-l informa pe acesta cu privire la procedură și de a se asigura că voința copilului este ascultată și că i se acordă

importantă în instanță. Acesta poate dezvălui conținutul conversațiilor părinților sau instanței numai cu acordul copilului.

CZ: Înainte de a plasa un copil în plasament la o familie, Consiliul consultativ se întrunește pentru a discuta nevoile specifice ale fiecărui copil și pentru a evalua ce familie este cea mai potrivită pentru acesta. Începând cu vârsta de 12 ani, sunt luate în considerare dorințele și preferințele copilului.

FR: Plasamentul familial implică schimbări majore pentru minorii neînsoțiți și este important să se ia în considerare interesele copilului și nevoile sale fizice, intelectuale, sociale și emoționale de bază. Trebuie făcut totul pentru a asigura bunăstarea copilului.

Majoritatea proceselor de recrutare a familiilor de plasament iau în considerare motivația minorilor, care, în general, sunt foarte dornici de acest tip de îngrijire, care le permite să fie bine înconjurați și supravegheați într-un mediu grijuliu. De asemenea, este important să se țină cont de opinia tânărului și să se asigure de compatibilitatea dintre acesta și familia gazdă, astfel încât procesul de integrare să decurgă fără probleme. Unii tineri nu doresc să participe la acest program și este important să se țină cont de decizia lor.¹³

GR: Există o colaborare între echipa multidisciplinară a agenției de supraveghere a părinților de plasament și agenția de supraveghere a unității de protecție a copilului responsabilă pentru copil, cu părinții de plasament și, eventual, cu copilul, dacă acesta este major și capabil să își exprime opinia. Contactul se realizează după conectarea online prin intermediul platformei "anynet" și implică mai multe întâlniri cu părinții și cu copilul. De asemenea, agenția este obligată să coopereze cu minorul aflat în plasament familial, să îl informeze sistematic cu privire la drepturile sale și la modul în care poate depune plângeri în numele său, întotdeauna în funcție de vârstă și de gradul de maturitate.

IT: Implicarea directă a minorului este prevăzută în cazul în care acesta a împlinit vârsta de 12 ani; pentru vârste mai mici, este necesar să se identifice cele mai adecvate forme de participare a copilului, de la caz la caz. Modul în care urmează să fie puse în aplicare aranjamentul și proiectul de îngrijire va fi discutat cu familia adoptivă, având în vedere interesul principal al minorului.

Se utilizează modelul teoretic și operațional "Lumea copilului", care reprezintă adaptarea italiană a unui cadru de evaluare englezesc, rezultat al unui proiect guvernamental britanic care a durat un deceniu și care a avut ca scop punerea la dispoziția serviciilor de protecție și salvagardare din țară a unui cadru comun și unificat de analiză și intervenție cu familiile adresate serviciilor de protecție. Modelul propune o viziune cuprinzătoare a copilului în contextul său de viață, printr-un model extrem de diferențiat de importante dimensiuni principale și subdimensiuni care surprind dezvoltarea personală fizică, mentală și emoțională a copiilor, precum și contextul social mai apropiat și mai larg. (Cf. Milani et al., 2011; Serbati, Milani 2013). Dacă echipa are o bază comună de idei despre ceea ce are nevoie un copil în viața de zi cu zi a unui proces de dezvoltare și mai ales în timpul dificultăților și schimbărilor bruște, este mai ușor să se concentreze și asupra resurselor disponibile în copilul însuși și în mediul său de viață. Claritatea cu privire la ceea ce ar putea lipsi (factori de risc) ar trebui să atragă, de asemenea, atenția asupra a ceea ce este deja prezent și trebuie consolidat (factori de protecție și resurse actuale și potențiale).

¹³ Referință: [Accueil des jeunes migrants : loin des leurs, ces mineurs étrangers retrouvent une famille dans le Val-de-Marne - Le Parisien.](#)

PT: În Portugalia, investigarea și caracterizarea inițială a unui caz de plasament se concentrează doar pe aspectele esențiale pentru identificarea rapidă a unei familii de plasament cu profilul adecvat. Analiza restului informațiilor, în special având în vedere dezvoltarea și perspectivele copilului în plasament, se face în timpul plasamentului propriu-zis. În acest scop, sunt luate în considerare următoarele elemente:

- caracteristicile clientului/copilului
- caracteristicile gospodăriei familiei de origine;
- motivul aplicării măsurii de plasament familial/motivele solicitării;
- situația de sănătate a clientului;
- atitudini și reacții la Casa de tip familial din partea clientului;
- capacitatea fizică și funcțională;
- obiceiuri/gusturi și interese ale clientului (mese; alimentație; somn; igienă; îmbrăcăminte; vizite la medic; ocupații în timpul liber; activități recreative și/sau culturale
- activități sportive; activități spirituale și/sau religioase; relații interpersonale; relații familiale)
- dezvoltarea emoțională și comportamentală a clientului;
- situația școlară;
- identitate;
- relațiile familiale și sociale;
- prezentarea socială;
- capacitatea de autonomie.

RO: În conformitate cu Legea nr. 272/2004, un copil care este capabil de discernământ are dreptul de a-și exprima liber opinia cu privire la orice problemă care îl privește. În plus, copilul are dreptul de a fi audiat în toate procedurile judiciare sau administrative care îl privesc. Este obligatoriu ca un copil care a împlinit vârsta de 10 ani să fie audiat. Cu toate acestea, un copil care nu a împlinit vârsta de 10 ani poate fi, de asemenea, audiat dacă autoritatea competentă consideră că acest lucru este necesar pentru soluționarea cazului.

2.9 Îngrijirea de tip plasament: Exemple de bune practici pentru minorii neînsoțiți

Nu în ultimul rând, dorim să prezentăm câteva surse și exemple selectate pentru un proces mai bun de primire a copiilor adoptați și a minorilor neînsoțiți. În țările europene partenere, nu există foarte multe surse și studii care să abordeze în mod explicit îmbunătățirea recrutării copiilor din centrele de plasament și cu atât mai puțin în ceea ce privește grupul adesea neglijat al minorilor neînsoțiți. Mai jos sunt prezentate câteva exemple din Franța, care ar putea fi de interes și în alt context național. Câteva surse suplimentare din alte țări partenere (în limbile naționale respective) pot fi găsite în anexa/lista de referințe (secțiunea 5.2)

În Franța, recrutarea familiei gazdă se poate face prin intermediul unui contract de muncă, al unui contract de găzduire sau al unui contract moral. Următoarele proiecte și site-urile web ale acestora oferă o perspectivă mai aprofundată:

1- Proiectul SESAME "Solidaritate: Ce se întâmplă dacă găzduiesc un minor străin?"

În departamentul Puy de Dôme, asociația Atelier Logement Solidaire oferă familiilor posibilitatea de a deveni familie gazdă pentru un tânăr URM pentru o perioadă de 6 luni până la 1 an, reînnoibilă, sau ca familie de releu pentru găzduirea ocazională în timpul vacanțelor și al weekendurilor.

Pentru a pune în contact familiile gazdă și tinerii în cele mai bune condiții posibile, asociația a pus la punct acest proces de recrutare:

- Participarea la o reuniune de informare pentru pregătirea dosarului de candidatură
- Interviu pentru a evalua condițiile de primire, motivațiile și capacitățile educaționale și civice
- Urmărirea formării anterioare primirii
- Comisia și întâlnirea ALS/ASE, urmate de o perioadă de probă
- Semnarea unui acord și primirea tânărului cu însoțire pe toată perioada de primire ¹⁴

2- Familia de solidaritate a Departamentului Loiret

Ca urmare a creșterii numărului de URM-uri, Departamentul Loiret a dorit să dezvolte conceptul de familie solidară. Acest sprijin permite să se ofere un nou tip de îngrijire adaptat la nevoile specifice ale URM-urilor. Acest tip de îngrijire contribuie la integrarea socială a tinerilor din departament. Această abordare este voluntară, iar familiile nu primesc un salariu, dar pot fi rambursate pentru anumite cheltuieli. Tinerii sunt, de asemenea, voluntari.

Iată care este procesul de recrutare al acestora:

- Informare și evaluare a familiilor.
- În fiecare an au loc întâlniri de informare în cadrul cărora persoanele interesate și doritoare pot depune o cerere scrisă la departament, care apoi analizează dosarele. Se face o evaluare de către ASE (Serviciul de Asistență Socială a Copilului). Apoi, are loc un interviu la domiciliul persoanei în cauză pentru a se asigura că aceasta este capabilă să garanteze dezvoltarea fizică, emoțională, intelectuală și socială a copilului și să păstreze sănătatea, siguranța și moralitatea copilului.
- Decizia de a încredința copilul
- Departamentul colectează opinia copilului și se asigură că acesta înțelege ce presupune proiectul. Apoi, voluntarul, copilul și președintele Consiliului departamental semnează un contract de plasament, în care se precizează acțiunile, condițiile de plasament și durata.
- Stabilirea contactului și acordarea de sprijin
- Se organizează o primă întâlnire între tânăr și familia gazdă, urmată de o primire progresivă în funcție de nevoile tânărului. Pe tot parcursul plasamentului, tânărul și familia de plasament sunt însoțiți și monitorizați de către ASE sub forma unor interviuri și vizite la domiciliu pentru a se asigura că nevoile tânărului sunt satisfăcute. În cele din urmă, un referent este disponibil în orice moment pentru a sprijini, asculta și discuta cu familia. ¹⁵

¹⁴ Sursa: [SESAME « Solidarité : Et Si j'Accueillais un Mineur Etranger ? » - Atelier Logement Solidaire \(atelier-logement-solidaire.org\).](http://SESAME « Solidarité : Et Si j'Accueillais un Mineur Etranger ? » - Atelier Logement Solidaire (atelier-logement-solidaire.org).)

¹⁵ Sursa: Le Département recrute des assistants familiaux, des familles solidaires et des accueillants familiaux | Conseil départemental du Loiret.

3- Devenirea unui asistent familial în cadrul SDAF (Service départemental de l'accueil familial)

În departamentul Pas-de-Calais, este posibil să obțineți o autorizație și să deveniți asistent familial pentru a avea grijă de unul sau mai mulți copii în mod permanent, în schimbul unui salariu. El sau ea poate fi recrutat(ă) de către Conseil départemental sau de către alți angajatori, cu condiția să urmeze următorul proces

- Juriu alcătuit din profesioniști care lucrează în domeniul plasamentului familial și un interviu cu cuplul de aproximativ 1h30

Vizită la domiciliul candidatului de către evaluatorul Biroului de Recrutare și Formare pentru Îngrijire Familială (Bureau Recrutement et Formation de l'Accueil Familial), inclusiv întâlnirea cu copiii și cu toate persoanele care locuiesc în casă:

- Funcționarea familiei candidatului datorită formării și experienței sale profesionale
- Locul acordat copilului în structura familiei la nivel material și emoțional
- Rezistența potențială a candidatului și a familiei sale legată de primirea unui copil aflat în suferință
- capacitatea de a primi un copil într-o manieră binevoitoare
- Cunoașterea nevoilor copilului încredințat la ASE
- Interviul candidatului, al soțului/soției și al copiilor cu un psiholog pentru a evalua :
 - Motivațiile
 - Capacitățile emoționale și educative
 - Capacitatea candidatului de a-și gestiona emoțiile pentru a însoți un copil aflat în suferință
 - Capacitatea candidatului de a face față unei separări
 - Capacitatea candidatului de a lucra cu un terț și într-o echipă
- Înainte de primirea copilului, angajatorul organizează o perioadă de formare obligatorie de 60 de ore. Un curs de formare obligatoriu este asigurat și finanțat de angajator și de asistentul familial. Acesta are o durată de 240 de ore pe parcursul a doi ani.¹⁶

4- Rețeaua de recepție de solidaritate a asociației Foyer Notre Dame

Acesta este un sistem inovator de plasament familial pentru PMR care oferă o alternativă la plasamentul instituțional. Familiile gazdă sunt voluntare și sunt recrutate în felul următor:

- Validarea proiectului de primire prin intermediul unor întâlniri organizate de Réseau d'accueil solidaire și de serviciile Consiliului departamental pentru a evalua condițiile de primire oferite
- Primele întâlniri cu tânărul vor fi organizate după validarea proiectului
- semnarea convenției și începerea găzduirii. După perioada de introducere, se va face o evaluare pentru a se stabili dacă tânărul și familia gazdă doresc să continue relația de găzduire pe termen lung. Se va semna apoi o convenție de găzduire cu Conseil départemental, care va stabili cadrul, durata și angajamentele.¹⁷

5- Misiunea Accueil Solidaire a Departamentului Maine-et-Loire

Acest departament a lansat un apel la solidaritate și cetățenie din partea locuitorilor săi pentru a primi un minor neînsoțit și a-i oferi un mediu relațional senin și sigur. Acești voluntari pot găzdui un tânăr în

¹⁶ Sursa : [Devenir Assistant Familial / Enfance et famille / Solidarité & Santé - Pas-de-Calais le Département \(pasdecals.fr\)](http://pasdecals.fr).

¹⁷ Sursa: [Accueil Solidaire | Réseau d'Accueil Solidaire | AFND | France](http://accueil-solidaire.fr).

mod permanent sau ocazional (vacanțe și weekenduri) și vor semna un acord în schimbul unei compensații.

- Depuneți candidatura contactând departamentul Maine-et-Loire
- Participarea la o reuniune colectivă de informare
- Evaluarea condițiilor de primire, a motivațiilor, a capacităților educaționale și cetățenești în cadrul unei întâlniri individuale
- Organizarea unei prime întâlniri cu tânărul, urmată de un sejur de o săptămână în familie.
- Semnarea unei convenții între familia gazdă, tânăr și departament.
- Un profesionist în domeniul protecției copilului oferă sprijin periodic persoanei de plasament, familiei și tânărului.¹⁸

3. Concluzii Comparative

Datorită reglementărilor juridice obligatorii, plasamentul familial este un concept care este definit în mod similar în țările partenere din UE. În general, familiile de plasament oferă o alternativă importantă la plasamentul într-o structură pedagogică socială de îngrijire rezidențială. Plasarea unui copil într-o familie de plasament îi permite copilului să crească într-un mediu familial, să experimenteze încrederea, securitatea și afecțiunea pentru a se dezvolta în mod corespunzător, pentru a deveni independent și încrezător în sine. În acest sens, este, de asemenea, important ca contactul cu familia de origine să poată fi menținut pe cât posibil și - cel puțin pe termen lung - să se urmărească întoarcerea în familia de origine.

În toate țările partenere, există anumite criterii obligatorii, mai mult sau mai puțin stricte, pentru recrutare și desfășurare, precum și măsuri de sprijin guvernamental, formare și controale oficiale. Cu toate acestea, din scurtele rapoarte naționale ale partenerilor de proiect, se pot observa și unele diferențe graduale, adică situația națională a familiilor de plasament din țările partenere are, de asemenea, unele particularități.

Deși majoritatea țărilor preferă plasamentul copiilor în familii decât în instituții rezidențiale, acest lucru nu este întotdeauna o realitate, după cum arată datele statistice (a se vedea capitolul 2.2). În **Austria**, de exemplu, aproximativ 40 % dintre copiii aflați în îngrijire cu normă întregă trăiesc în familii de plasament, în timp ce 60 % sunt plasați în instituții rezidențiale. **Republica Cehă** a introdus o lege conform căreia, de la sfârșitul anului 2023, copiii cu vârsta sub 3 ani nu vor mai putea fi plasați în centre rezidențiale. Și, după cum arată statisticile naționale, îngrijirea privată depășește clar îngrijirea rezidențială aici. Dar îngrijirea instituțională predomină în Grecia, unde proporția dintre îngrijirea instituțională și cea familială este de aproximativ 3 la 1. În **Italia**, pe de altă parte, legea prevede că niciun minor nu poate fi plasat într-o instituție până la 31 decembrie 2006, prioritate având familiile de plasament sau, ca o a doua opțiune, plasamentul într-o comunitate de tip familial. Alte țări nu au realizat încă acest lucru. Dar **Franța** a făcut în prezent pași considerabili de îmbunătățire (a se vedea capitolul 5.1). Reglementările legale permit cazarea copiilor și adolescenților în unități de cazare doar până în 2024. Spre deosebire de alte țări, Franța prevede, de asemenea, măsuri speciale de sprijin pentru tinerii adulți cu vârste cuprinse între 18 și 21 de ani, cum ar fi accesul preferențial la locuințe

¹⁸ Referință: [Accueillir un mineur non accompagné - Maine-et-Loire \(49\)](#).

sociale - spre deosebire de țările în care tinerii renunță în mod regulat la măsurile de sprijin instituțional atunci când ajung la vârsta majoratului și sunt lăsați să se descurce singuri. În **Portugalia**, copiii cu vârsta de până la 6 ani beneficiază prin lege de plasament prioritar în familiile de plasament. Cu toate acestea, cifrele din 2020 arată că nici măcar 3 % dintre copii nu au fost plasați în familiile de plasament, față de 97 % în îngrijire rezidențială, în ciuda unei scăderi de aproape 25 % a numărului total de copii aflați în îngrijire de protecție. Între 2009 și 2018, Portugalia s-a confruntat de fapt cu o scădere de 70% a numărului de familii de plasament, care a fost văzută ca urmare a lipsei campaniilor de informare, a asistenței tehnice și a formării inițiale pentru candidații la statutul de părinte de plasament și pentru familiile de plasament. În **România**, numărul de copii plasați în centre de plasament a scăzut, de asemenea, în ultimii ani. Cu toate acestea, doar o proporție mai mică de copii din România sunt plasați în centre de plasament, iar aproape două treimi sunt plasați în familiile de plasament sau în familiile extinse.

Există, de asemenea, diferențe în ceea ce privește rolul și autoritatea familiilor de plasament în țările partenere în cadrul proiectului - nu numai în raport cu autoritățile relevante, ci și în raport cu părinții naturali sau familia de origine a copilului. În timp ce în Franța, rolul de "asistent familial" al persoanei care se ocupă de copii este foarte reglementat și implică un loc de muncă instituțional și remunerat, în alte țări, îngrijirea familială este mai puțin profesionalizată. Accentul se pune pe eforturile personale și pe contribuțiile proprii ale familiilor de plasament, deși acestea primesc un anumit sprijin financiar pentru a acoperi costurile.

Prin urmare, situația economică a solicitanților joacă un anumit rol în procesul de selecție. În **Grecia**, de exemplu, familiile de plasament trebuie să dovedească faptul că pot plăti pentru educația, formarea și îngrijirea medicală a copilului. Dar, în același timp, se oferă un sprijin financiar neimpozabil pentru a acoperi costurile, precum și acces preferențial la facilități de recreere și de vacanță și alte oferte (chiar și până la vârsta de 26 de ani). În afară de aceasta, cerințele personale sunt formulate destul de deschis în Grecia, inclusiv limita de vârstă pentru îngrijitori.

În **Franța**, părinții biologici își păstrează o autoritate extinsă în chestiunile cotidiene, ceea ce înseamnă că îngrijitorii trebuie să le ceară permisiunea pentru multe decizii care îi privesc pe copiii adoptați (școală, timp liber, sănătate, călătorii etc.). În alte țări, cum ar fi **Austria**, **România** sau **Portugalia**, părinții adoptivi par să aibă o autoritate ceva mai largă în chestiunile cotidiene (cel puțin în cazul îngrijirii pe termen lung).

De asemenea, prezintă interes unele diferențe în ceea ce privește limitele de timp sau durata posibilă a relației de plasament. În timp ce în majoritatea țărilor nu există o limită explicită (în afară de vârsta majoratului, deși și acest criteriu variază), în Italia, perioada de plasament este limitată la doar 24 de luni de durată și poate fi prelungită cu încă 24 de luni. În Portugalia, "perioada de protecție" poate fi prelungită chiar și până la vârsta de 25 de ani, în temeiul unei legi din 2017, iar în **Grecia**, îngrijirea și sprijinul oficial sunt, de asemenea, disponibile până la vârsta de 26 de ani.

Marea importanță a criteriilor de recrutare pentru viitorii îngrijitori și familiile de plasament este evidențiată de locul proeminent pe care acestea îl ocupă în rapoartele de țară. Uneori, sunt stabilite accente diferite. În **Italia**, se pune mult accent pe faptul că copiii și familiile de plasament "se potrivesc", adică se armonizează bine între ei, punându-se accentul pe valorile cognitive și emoționale importante ca fiind criterii importante pentru (viitorii) părinți adoptivi (a se vedea capitolul 2.6). Aceste considerații sunt cu siguranță de interes și în alte contexte naționale.

De asemenea, se remarcă faptul că practicile de selecție și evaluare a îngrijitorilor din țări precum **Portugalia** sau **Republica Cehă** par deosebit de reglementate și cuprinzătoare. Întrucât părinții adoptivi sunt considerați responsabili de un domeniu larg de sprijin și dezvoltare a copiilor adoptați, care este, de asemenea, verificat în mod regulat de către autoritățile competente, aceștia trebuie să treacă printr-un proces riguros de selecție, formare și monitorizare, care, pe de altă parte, este combinat cu un sprijin și un acompaniament de mare amploare.

În toate țările partenere, există ajutor și sprijin pentru familiile de plasament din partea autorităților, dar acesta variază treptat în ceea ce privește domeniul de aplicare și durata. De exemplu, în timp ce în **Austria**, tinerii care ating vârsta majoratului (18 ani) sunt excluși din multe programe de asistență, în **Grecia**, sprijinul financiar și de altă natură poate fi oferit până la vârsta de 26 de ani, după cum s-a menționat mai sus.

Diferențele treptate din țările partenere pot fi observate și în rapoartele naționale în ceea ce privește dreptul copiilor de a avea un cuvânt de spus în materie de tutelă și de plasament familial. În principiu, există un acord cu privire la faptul că și copiii au dreptul de a participa la procesul decizional. Cu toate acestea, acest drept al minorilor nu este consacrat în mod egal în lege. În **Austria**, de exemplu, legea prevede că copiii au dreptul de a se exprima începând cu vârsta de 10 ani, în timp ce în **Republica Cehă** acest drept este valabil doar de la vârsta de 12 ani. Indiferent de acest lucru, în practica de zi cu zi, cei responsabili se străduiesc să țină cont de perspectivele copiilor în cauză. În **Grecia**, se subliniază faptul că autoritățile competente sunt obligate să coopereze cu copiii sau adolescenții în cauză, să îi informeze în mod sistematic cu privire la drepturile lor, la modul de depunere a plângerilor - ținând cont de vârsta și de stadiul de maturitate al acestora.

Acesta este un bilanț comparativ de concluzii din rapoartele de țară ale partenerilor de proiect. Ceea ce iese în evidență în general: Deși în majoritatea țărilor se acordă în mod clar preferință plasamentului în familii de îngrijire în locul plasamentului instituțional în cămine, iar consolidarea acordurilor de îngrijire în familii de îngrijire este în general dorită, în special pentru copiii mai mici, aceasta nu este încă o practică standard în toate țările. Și, mai ales, plasamentul în centre de plasament nu este cazul normal pentru **minorii refugiați neînsoțiți (URM)**. Cel puțin se pare că nu există o lipsă de oportunități adecvate și de disponibilitate, de asemenea din cauza lipsei de formare și de sprijin. În general, până în prezent, familiile de plasament par să joace un rol subordonat în plasamentul migranților minori neînsoțiți, chiar dacă UE a încurajat o schimbare în practică. În ceea ce privește situația minorilor neînsoțiți în cadrul mișcărilor de fugă și de migrație începând cu 2015, se poate afirma că aceste grupuri au un statut precar în țările europene până în prezent. Ofertele de asistență voluntară și structurală sunt adesea subminate de cadrele juridice restrictive și de excluderea socială.

Cu toate acestea, există indicii că această situație începe să se schimbe în prezent ca urmare a mișcărilor de fugă din Ucraina. Pe de altă parte, apare deja un tratament inegal al grupurilor de refugiați în funcție de țara de origine. Rămâne de văzut evoluția ulterioară în această privință. În majoritatea țărilor partenere, care sunt afectate în diferite grade de actualele mișcări de refugiați, nu există în prezent *date statistice solide* privind numărul și cazarea minorilor în cauză și, prin urmare, nu există *studii științifice corespunzătoare*.

Anchetele naționale rezumate mai sus se concentrează, prin urmare, asupra cadrelor generale și practicilor specifice fiecărei țări în ceea ce privește recrutarea de familii de plasament pentru copiii și adolescenții aflați în situații dificile. Acestea nu se referă în mod specific la plasamentul minorilor

refugiați neînsoțiți. În cele mai multe țări, acest grup social a fost mult timp tratat separat. Acest lucru face cu atât mai clar faptul că structurile sistemului de plasament familial ar trebui să fie orientate și în viitor spre îmbunătățirea situației minorilor neînsoțiți. În acest sens, în multe locuri sunt încă de dorit sensibilizarea publicului, oportunități de formare și sprijin suplimentar.

4. Perspective: Îngrijirea neinstituțională a minorilor neînsoțiți

Uniunea Europeană și statele sale membre au decis să dezinstituționalizeze îngrijirea alternativă a copiilor și să sprijine tranziția acestora către îngrijirea în familie. Copiii care cresc în îngrijire alternativă au trecut foarte des prin experiențe traumatizante înainte de a intra în sistemul de îngrijire. Este binecunoscut faptul că îngrijirea rezidențială, în special, îi expune la riscuri suplimentare dacă nu este în măsură să le ofere îngrijirea individualizată de care au nevoie pentru o dezvoltare sănătoasă și integrare socială. Copiii au nevoie de relații stabile și sigure cu adulți grijulii pentru a se dezvolta, iar astfel de relații au mult mai multe șanse de a fi găsite într-un cadru familial.

Acest lucru este la fel de valabil și în special pentru un grup care este adesea neglijat în această privință: minorii refugiați sau migranți neînsoțiți (URM).

Consolidarea îngrijirii și protecției copiilor neînsoțiți continuă să fie o prioritate în statele membre ale UE, inclusiv prin evoluții precum revizuirea standardelor de cazare și îngrijire sau abordări specifice pentru anumite grupe de vârstă ale minorilor, plasarea minorilor în unități special adaptate sau extinse pentru a răspunde nevoilor lor și o formare sporită a polițiștilor, a personalului serviciilor pentru copii și a sistemelor de primire.¹⁹

Au fost introduse sau consolidate noi opțiuni alternative (neinstituționale) de îngrijire pentru copiii neînsoțiți, în special în ceea ce privește îngrijirea bazată pe familie/familii de plasament. În plus, cercetările și proiectele organizațiilor neguvernamentale (ONG) au evidențiat rolul tutorilor în prevenirea disparițiilor de copii și importanța de a oferi copiilor din migrație acces la informații și asistență juridică gratuită și de calitate pentru a le permite accesul la justiție.²⁰

Comunicarea UE din 2017 a încurajat statele membre să se asigure că se oferă o gamă de opțiuni alternative (neinstituționale) de îngrijire pentru copiii neînsoțiți. Dar a constatat că, deși utilizarea îngrijirii bazate pe familie/îngrijirea în familie pentru copiii neînsoțiți s-a dovedit a fi de succes și rentabilă, aceasta nu este încă suficient de utilizată.²¹

Opțiunile adecvate ar putea include cazarea la rude adulte sau la o familie de plasament, centre de cazare cu dispoziții speciale pentru copii sau alte locuri adecvate, cum ar fi centrele de primire deschise, atent supravegheate, concepute pentru a asigura protecția copiilor, sau aranjamente de locuit independent la scară redusă pentru minorii mai în vârstă. Directivele

¹⁹ European Migration Network: Children in Migration. EMN report on the state of progress in 2020 of the European Commission communication on the protection of children immigration from 2017", Jan. 2022, p. 5.

²⁰ Ibid.

²¹ Ibid.

Organizației Națiunilor Unite pentru îngrijirea alternativă a copiilor constituie standarde relevante în acest sens.

În Raportul 2020 privind copiii în contextul migrației s-a constatat că aproape toate statele membre și Norvegia încearcă să localizeze membrii familiilor la începutul procedurii de azil, de obicei în timpul etapei inițiale a interviului, și oferă opțiuni alternative de îngrijire. Cea mai populară opțiune de îngrijire alternativă este cea a familiilor de plasament sau a familiilor gazdă, despre care s-a constatat că este de obicei opțiunea preferată pentru copiii mai mici. Majoritatea statelor membre și Norvegia urmăresc să ofere cazare semi-independentă pentru cei cu vârste mai mari.²²

În Estonia, Consiliul de asigurări sociale a depus eforturi pentru a pune în aplicare îngrijirea bazată pe familie în cazul minorilor neînsoțiți, de exemplu, într-o casă de tip familial, în locul îngrijirii instituționale. În Letonia, un cadru juridic a stabilit un mecanism de acoperire a cheltuielilor unui furnizor de îngrijire extrafamilială, inclusiv într-o instituție de îngrijire a copiilor, într-o familie de plasament sau în familia tutorelui, pentru găzduirea unui minor cetățean al unei țări terțe care a fost lăsat fără îngrijire părintească și care nu are statutul de solicitant de azil sau de refugiat sau un statut alternativ în Letonia. Norvegia a planificat un proiect de îngrijire alternativă și de stabilire a minorilor neînsoțiți care se află în familii de îngrijire, care urmează să fie recrutat și urmărit de organizația privată "Aberia". Proiectul a fost implementat în 2021 și va fi evaluat de Social Research.²³

Partenerii noștri de proiect au oferit, de asemenea, informații interesante din practica de la nivel național, așa cum sunt descrise în capitolele de mai sus. În general, toate țările partenere urmăresc obiectivul unei dezinstituționalizări a măsurilor de îngrijire pentru copii și tineri. Unele s-au apropiat deja mai mult decât altele de acest obiectiv. Cu toate acestea, grupul adesea neglijat al minorilor neînsoțiți ar trebui, de asemenea, să fie inclus în mod explicit în aceste eforturi, după cum arată exemplele de bune practici din Franța (a se vedea cap. 2.9).

Din acest punct de vedere, pare deosebit de important ca profesioniștii să fie pregătiți și abilitați cum să trateze, să recruteze și să comunice cu familiile de plasament, ținând cont de nevoile acestora și de realitatea copiilor neînsoțiți. Acest lucru include, de asemenea, eliminarea prejudecăților și stereotipurilor publice și pregătirea adecvată a viitorilor părinți adoptivi. O idee din raportul de țară italian poate fi utilă în acest context: Claritatea cu privire la ceea ce ar putea lipsi (factori de risc) ar trebui să atragă, de asemenea, atenția asupra a ceea ce este deja prezent și trebuie consolidat (resurse actuale și potențiale și factori de protecție).

Având în vedere acest lucru, proiectul nostru pune în centrul său incluziunea copiilor aflați în situații de risc (cu un accent special pe copiii neînsoțiți) și face presiuni pentru măsuri alternative de îngrijire, precum mediile de plasament familial, prin formarea și sprijinirea atât a profesioniștilor, cât și a familiilor de plasament, abordând stereotipurile și prejudecățile bazate pe credințe în jurul familiilor de plasament și a copiilor neînsoțiți în sistemul de plasament familial.

²²Ibid., p. 7.

²³ Ibid., p. 16,17

5. Appendix

5.1 Note privind legislația din țările partenere

În continuare, prezentăm o imagine de ansamblu a cadrului juridic al sistemului de plasament din țările partenere. Deoarece structurile juridice diferă, iar sursele relevante sunt în mare parte redactate în limba locală și sunt foarte specifice, este posibil ca nu toate informațiile să fie la fel de utile pentru cititor. Cu toate acestea, le-am inclus în anexă.

AT: Temeiul juridic și principalele reglementări ale sistemului de plasament familial din Austria sunt:

Drept Privat

Codul Civil General (ABGB)

<http://www.ibiblio.org/ais/abgb1.htm#t1h3>

Ultima modificare în 2001: Child and Family Law Amendment Act (Legea de modificare a legislației privind copilul și familia)

(KindRÄG)

www.ris.at/company/standesbeamte/download/kindraeg_2001.pdf

Drept Administrativ

Legea Federală privind Serviciile pentru Copii și Tineri din 2013

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20008375>

Aplicarea legilor statelor federale

<http://www.ris.bka.gv.at/> (online query: Legal Information System RIS)

În cazul în care sunt îndeplinite cerințele respective, familiile de plasament au dreptul la **sprijin financiar și la asigurări sociale**: Alocație familială, Alocație pentru îngrijirea copilului, Concediu de îngrijire și bani (pentru părinți) de plasament pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere. Alocația de îngrijire (parentală) este reglementată diferit în fiecare land federal în parte. Copiii aflați în plasament pot fi coasigurați la asigurarea de sănătate împreună cu un asistentul maternal.

CZ: În Republica Cehă există următorul cadru juridic.

452/1992 - Legea privind plasamentul copiilor

Legea reglementează

- Cine poate deveni asistent maternal
- Relațiile dintre asistentele maternale și copil (drepturile și obligațiile asistentului maternal și ale copilului) în cadrul coabitării în plasament
- Contribuțiile statului pentru a acoperi nevoile copilului
- Recompensa pentru asistentul maternal
- Detalii privind hotărârea judecătorească de plasament al unui copil

359/1999 - Legea privind protecția socială și juridică a copiilor

Pe lângă numeroasele detalii de protecție, există o parte importantă a acesteia: Dispoziții tranzitorii introduse prin Legea nr. **363/2021** Coll. II - în care se precizează că îngrijirea rezidențială recentă (specificată în § 42 359/1999) poate fi utilizată pentru copiii cu vârsta sub 3 ani numai până la 12/2023 (acest lucru corespunde efortului pe termen lung de a nu plasa cei mai mici copii în îngrijire rezidențială).

FR: În Franța, **Legea privind bunăstarea copilului** este aplicată în general și a cunoscut în prezent îmbunătățiri semnificative: Ca urmare a numeroaselor probleme ridicate prin anchete sau mărturii ale unor copii (foști beneficiari) aflați în îngrijire, guvernul a adoptat o **nouă lege la 7 februarie 2022 (Legea Taquet)** pentru:

- **Îmbunătățirea situației copiilor aflați în îngrijire și înaintea instituirii măsurii de plasament**

Din 2024, textul interzice plasamentul în unități de cazare a minorilor și tinerilor încredințați Protecției Copilului (ASE). Între timp, copilul nu va putea sta într-o unitate de cazare mai mult de două luni și va trebui să fie cazat în condiții de securitate consolidate. Copiii din același grup de frați și surori (frați și surori) nu vor fi separați decât dacă acest lucru este în interesul superior al copilului. În plus, tinerii cu vârste cuprinse între 18 și 21 de ani vor fi mai mult sprijiniți de departament, având acces prioritar la locuințe sociale. În plus, vocea copilului va fi luată mult mai mult în considerare și va fi mai bine reprezentată de administratori ad-hoc sau apărată de avocați.

- **O mai bună protecție a copiilor împotriva violenței**

Profioniștii și voluntarii care lucrează cu copiii vor fi supuși mai multor verificări înainte de a-și începe activitatea, dar și în timpul acesteia, pentru a preveni ca persoanele condamnate pentru infracțiuni sexuale să intre în contact cu copiii. Instituțiile sociale și medico-sociale vor trebui să pună în aplicare politici de combatere a abuzurilor și să desemneze un birou la care copiii să se poată adresa în cazul în care au probleme. În plus, minorii care au fost victime ale prostituției vor beneficia de un sprijin psihologic, educațional și material solid din partea ASE.

- **Valorificarea profesiei de asistent familial**

Legea va garanta o mai bună remunerare pentru familiile de plasament care însoțesc mai mult de jumătate dintre copiii din ASE. De asemenea, aceste familii de plasament vor fi mai atent controlate între diferitele departamente în cazul în care li se retrage aprobarea, în special pentru acte de violență.

- **O mai bună gestionare a politicii de protecție a copilului**

Statul va reforma protecția copilului. Agențiile naționale existente vor fi mai bine coordonate prin crearea unei singure agenții naționale care să se concentreze pe interesul public în ceea ce privește protecția copilului, adopția și accesul la informații personale/ date de identificare

- **Revizuirea criteriilor de repartizare a minorilor neînsoțiți**

Se modifică legea privind criteriile de repartizare a minorilor străini neînsoțiți pe teritoriul țării. În locul criteriilor demografice și al distanței geografice, se vor utiliza caracteristicile socio-economice ale

departamentelor (de exemplu, nivelul de sărăcie) și măsurile acestora în favoarea minorilor străini neînsoțiți în vârstă de 18 ani (numărul de beneficiari de contracte pentru tineri adulți). Această modificare este menită să asigure o mai bună repartizare a eforturilor în toate departamentele și să încurajeze sprijinul pentru tinerii adulți. De asemenea, va fi interzisă reevaluarea statutului de minoritate al URM-urilor. În cele din urmă, fiecare serviciu trebuie să includă dosarul de evaluare a asistenței privind statutul de minoritate (AEM).

Sursa: [Loi Taquet 7 février 2022 protection des enfants ASE | Vie publique.fr \(vie-publique.fr\)](#)

Cadrul juridic pentru URM:

Dreptul internațional, protejarea Drepturilor Copilului:

- Convenția de la Haga din 5 octombrie 1961
- Convenția Internațională privind Drepturile Copilului din 20 noiembrie 1989
- Declarația Drepturilor Omului și ale Cetățeanului din 26 august 1989
- Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10 decembrie 1948
- Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale din 4 noiembrie 1950.

Sursa: [Immigration.intérieur.gouv 23 Etude PCN francais mineurs etrangers isoles \(1\).pdf](#)

GR: În Grecia, până de curând, serviciile de plasament familial erau reglementate de Legea 2447/1996 și de Decretul prezidențial 86/2009. În 2018, a fost adoptată noua **Lege pentru Promovarea Familiilor de Plasament și a Adopției 4538/2018**. Ulterior, a fost emisă **Decizia ministerială 4489/11/10/2018**, care stabilește noile programe de formare și educație pentru viitorii părinți adoptivi, precum și programele de formare continuă. Noua lege a introdus registrele naționale pentru copiii propuși și familiile înregistrate, care sunt gestionate de Centrul Național de Solidaritate Socială. Noutatea legii constă, de asemenea, în faptul că include și alte categorii pe lângă familia nucleară tipică, cum ar fi persoanele care au încheiat un parteneriat civil (cu sau fără copii), dar și persoanele necăsătorite, divorțate sau văduve (cu sau fără copii) care pot fi înrudite prin alianță de sânge cu copilul în plasament (îngrijire în familia sa extinsă/rude). În baza **Legii 4604/2019**, în plus, pentru fiecare minor înscris în Registrul național al minorilor, în termen de nouăzeci (90) de zile de la plasamentul său, se întocmește un *plan individualizat de reabilitare familială* de către Departamentul de Protecție și Îngrijire a Copilului responsabil de înregistrarea sa, care include o propunere motivată de reintegrare a acestuia, ținând seama de nevoile individuale și de interesul superior al copilului.

IT: În Italia, plasamentul ca măsură de protecție este reglementat de **Articolele 2-5 din Legea nr. 184**, care datează din 1983 și care reglementează plasamentul temporar al unui copil la o altă familie în scopul reintegrării ulterioare a copilului în familia de origine, atunci când aceasta din urmă își remediază problemele. Aceasta este prima lege care se ocupă de îngrijirea în afara familiei și prevede că copilul are dreptul de a fi educat în propria familie sau, dacă nu este posibil, într-o altă familie sau, în ultimă instanță, într-o instituție rezidențială. Cu alte cuvinte, adoptarea acestei legi permite limitarea răspunderii părintești în situațiile în care copiii sunt în pericol și trebuie plasați într-o altă familie, într-o casă comunitară sau într-o instituție rezidențială. Legea recunoaște că toți copiii au drepturi fundamentale și afirmă că familia și comunitatea în sens larg sunt responsabile pentru a se asigura că nevoile de dezvoltare ale copiilor sunt satisfăcute în mod adecvat.

Legea nr. 149 din 28.03.2001 este o actualizare, care stabilește închiderea centrelor rezidențiale și subliniază dreptul copilului de a crește într-un mediu familial. Aceasta stipulează că

plasamentul în familie nu poate dura mai mult de 2 ani. Legea stipulează că, până la 31 decembrie 2006, niciun minor nu poate fi plasat într-o instituție, fiind preferată plasamentul în familii de plasament sau, ca opțiune secundară, plasamentul într-o comunitate de tip familial.

Serviciul social local continuă să stabilească plasamentul ca măsură de protecție, cu excepția cazului în care există acordul prealabil al părinților sau al tutorei și după ce a fost consultat copilul care a împlinit vârsta de 12 ani și, dacă este cazul, și copilul mai mic, având în vedere capacitatea de discernământ a acestuia.

Prin legea menționată se recunoaște în mod explicit dreptul copilului de a "...crește și a fi educat în cadrul propriei familii", în favoarea căruia se asigură intervenții de sprijin și/sau ajutor din partea statului, a regiunilor și a autorităților locale, în vederea depășirii oricăror dificultăți legate de situații de indigență a părinților sau a părintelui care exercită exclusiv autoritatea părintească.

PT: În Portugalia, **Ordonanța nr. 278-A/2020 din 4 decembrie** definește termenii, condițiile și procedurile de solicitare, selecție, formare, evaluare și recunoaștere a familiilor de plasament, precum și termenii și condițiile instituțiilor-cadru.

- **Decretul-lege nr. 139/2019**, din 16 septembrie, stabilește sistemul de implementare a plasamentului.
- **Legea nr. 47/2019 din 8 iulie** - prima modificare a Regimului de implementare a sistemului de plasament, aprobat prin Decretul-lege nr. 11/2008, din 17 ianuarie, care stabilește beneficii fiscale și de muncă pentru familiile de plasament.
- **Legea nr. 23/2017 din 23 mai** - a 3-a modificare a Legii privind protecția copiilor și tinerilor în pericol, aprobată prin Legea nr. 147/99, 1 septembrie, care extinde *perioada de protecție până la 25 de ani*.
- **Legea nr. 142/2015** din 8 septembrie - a 2-a modificare a Legii privind protecția copiilor și tinerilor în pericol, aprobată prin Legea nr. 147/99, din 1 septembrie.

În ceea ce privește **Minorii Străini Neînsoțiți**, Legea portugheză privind azilul (Legea nr. 27/2008, cu modificările aduse Legii nr. 26/2014 din 5 mai), coroborată cu Legea privind protecția copiilor și a tinerilor în pericol (Legea nr. 147/99 din 1 septembrie), garantează un regim de primire specific pentru aceștia în cadrul protecției internaționale.

RO: În România, **Hotărârea de Guvern nr. 972/1995** - privind adoptarea planului național în favoarea copilului - a fost primul act normativ care a propus alternative de tip familial în opoziție cu instituționalizarea.

- **Hotărârea de Guvern nr. 205/1997** se referă la organizarea activității administrației publice locale în domeniul protecției drepturilor copilului.
- **Hotărârea de Guvern nr. 217/1998** se referă la procesul de obținere a unui certificat, la procedurile de certificare și la statutul asistentului maternal profesionist.
- **Hotărârea Guvernului nr. 539/2001** se referă la aprobarea Strategiei guvernamentale privind protecția copiilor aflați în dificultate (2001 - 2004) și a Planului Operațional pentru implementarea strategiei.
- **Legea nr. 326/2003** se referă la drepturile copiilor și adolescenților aflați sub tutela instituțiilor publice de protecție a copilului, ale mamelor aflate în centre de maternitate și ale copiilor plasați în instituții și încredințați unor îngrijitori profesioniști.

- **Legea nr. 272/2004** reglementează cadrul legal pentru respectarea, promovarea și garantarea drepturilor copilului.
- **Legea nr. 292/2011** reglementează cadrul general sau de organizare, funcționare și finanțare a sistemului național de asistență socială din România.

5.2 Referințe și Surse Selectate

Surse generale și transnaționale:

- Children in Migration: EMN report on the state of progress in 2020 of the European Commission communication on the protection of children in migration from 2017. www.emn.ie
- Children in alternative care: Comparable statistics to monitor progress on deinstitutionalisation across the European Union. www.eurochild.org/uploads/2021/12/Children-in-alternative-care-Comparable-statistics-to-monitor-progress-on-DI-across-the-EU.pdf
- Eurostat: Children in Migration. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Children_in_migration_-_asylum_applicants&oldid=562167
- Communication from the Commission to the European Parliament and the Council: The protection of children in migration, 2017. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=COM%3A2017%3A211%3AFIN>
- Council of Europe Action Plan on Protecting Refugee and Migrant Children in Europe (2017-2019). www.coe.int/en/web/special-representative-secretary-general-migran-refugees/action-plan

AT:

Informații la nivel național:

- www.oesterreich.gv.at/themen/familie_und_partnerschaft/adoption/aufnahme_eines_pflegekindes (2006)
- www.justiz.gv.at/familienrecht
- asyl.at/de/themen/kinderfluechtlinge/fluchtwaiseninfamilieaufnahmen/

Pentru informații specifice privind landurile austriece, consultați următoarele linkuri:

- [Information on foster parents \(→Burgenland\)](#)
- [Information on foster parents and foster children \(→Kärnten\)](#)
- [Information on foster care \(→Niederösterreich\)](#)
- [Foster Parent Brochure \(→ Oberösterreich\)](#)
- [Foster Parent Brochure \(→ Salzburg\)](#)
- [Informatione on adoption and foster care \(→ Steiermark\)](#)
- [Foster Parent Brochure \(→ Land Tirol\)](#)
- [Information on foster child and foster parents \(→ Vorarlberg\)](#)
- [Department for adoptive and foster parents \(→ Stadt Wien\)](#)

CZ:

- www.ospod.cz/
- www.pestouni.cz/
- www.adopce.com/pestounska-pece/zakladni-pojmy/
- www.theses.cz/id/hud4c0/STAG88798.pdf
- www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-452/zneni-0
- www.nadacejt.cz/tiskove-zpravy.html#
- www.hledamerodice.cz/prirucka-ja-pestoun/
- www.diakoniezapad.cz/
- www.mpsv.cz/statistiky-1
- www.penize.cz/slovník/nezapatrene-deti
- www.mesec.cz/socialni-davky/statni-socialni-podpora/davky-pestounske-pece/

Surse privind îmbunătățirea procesului de recrutare:

- www.nahradnirodina.cz/sites/default/files/metodika_pripravy_k_pestounstvi_amalthea.pdf
- www.pravonadetstvi.cz/files/files/Zaverecna-zprava_kampan.pdf
- www.focus-age.cz/m-journal/aktuality/cesko-hleda-rodice--startuje-kampan-pro-nabor-pestounu_s288x9428.html

FR:

- [Mineurs non accompagnés : éclairage statistique \(forumrefugies.org\)](http://forumrefugies.org)
- [Comment devenir famille d'accueil | Dossier Familial](#)
- [\(Referințe și surse specifice suplimentare privind instrumentele pentru o recrutare eficientă a personalului, a se vedea capitolul 2.9, iar în ceea ce privește cadrele juridice, a se vedea capitolul 5.1.\)](#)

GR:

- Anynet. (2019). *Candidate Foster Parent Training Manual*. www.anynet.gr/
- Georganou, E. (2016). *Foster care as an institution for the social protection of minors*. Legal Library.
- Ministry of Labour and Social Affairs. (2021). *Article 23 Supervision of fostering - Amendment of article 13 of Law. 4538/2018*. opengov.gr/minlab/?p=5373
- Ministry of Labour and Social Affairs. (n.d.) *Foster care*. paidi.gov.gr/thematikes/anadoxi/
- Ministry of Labour and Social Affairs. (n.d.) *Frequently Asked Questions*. www.anynet.gr/pubnr/FAQ
- Nidos in Europe. (2019). *ALFACA*. nidosineurope.eu/wp-content/plugins/download-attachments/includes/download.php?id=931
- Paidi.gov.gr. (2021). *Data and Statistics from the information system* www.anynet.gr.paidi.gov.gr/wp-content/uploads/2022/01/entipo-ANADOXH-S-JANUARY-2022_BB.pdf
- The Greek Ombudsman. (2012). *Organisation and operation of the institution of foster care*. www.synigoros.gr/resources/ek8esh-gia-anadoxh-2102012.pdf

IT:

- www.tavolonazionaleaffido.it/
- www.garanteinfanzia.org/
- www.minori.it/
- www.lavoro.gov.it/temi-e-priorita/infanzia-e-adolescenza/Pagine/default.aspx

Cercetări și studii existente privind instrumentele pentru un proces de recrutare mai eficient

- www.alberodellavita.org/wp-content/uploads/2017/03/Vademecum-progetto-Affido.pdf
- www.lavoro.gov.it/temi-e-priorita/infanzia-e-adolescenza/focus-on/minorenni-fuori-famiglia/Documents/sussidiario-affido-familiare.pdf
- www.alberodellavita.org/en/foster-care/

PT:

- www.seg-social.pt/criancas-e-jovens-em-situacao-de-perigo
- www.unicef.org/eca/definitions
- www.seg-social.pt/familia-de-acolhimento-de-criancas-e-jovens
- Manual de processos chave acolhimento familiar:
www.seg-social.pt/documents/10152/13337/gqrs_acolhimento_familiar_processos-chave/8ae193b6-291a-4772-aafe-a559154f729f/8ae193b6-291a-4772-aafe-a559154f729f

Studiu privind plasamentul și situația specifică a copiilor din acest sistem:

Ribeiro, G. (2021): Percepções e conhecimentos sobre o acolhimento familiar no contexto português: um estudo com uma amostra da comunidade. Mestrado em Psicologia Comunitária, Proteção de Crianças e Jovens em Risco. ISCTE- Instituto Universitário de Lisboa.

RO:

- Fundatia Agapedia Romania (2007) - Manualul asistentului maternal profesionist (available here: [manualul asistentului maternal final.indd \(agapedia.ro\)](#))
- [Ordin 26 2019.pdf \(mmuncii.ro\)](#)
- [Plasamentul | Lege 272/2004 actualizată 2022 - Lege5.ro](#)
- [Legea asistenței sociale nr. 292/2011 actualizată 2022 - Lege5.ro](#)
- [Romania: children in foster care centers 2019 | Statista](#)
- legislatie.just.ro/
- www.unicef.org/romania/deinstitutionalization

PROJECT PARTNERS

